

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

FRANZ
KAFKA
AÇLIK SANATÇISI

ÖZEL FİYAT
6,95 TL

Tutku

Açlık Sanatçısı

TUTKU YAYINEVİ ©

Editör : Füsun Dikmen
Çeviri : Nuray Polat
Kapak Tasarımı : Faruk Erşahin
Yay. Sertifika No : 15304
Baskı : Ayrıntı Matbaası
ISBN : 978-605-9734-05-9

1. Basım: Ekim 2015

TUTKU YAYINEVİ

1212.Cd. No:22 Ostim
Yenimahalle / Ankara
Tel: (555) 996 78 95

DAĞITIM

Dost Dağıtım : (312) 430 48 95
Alfa Dağıtım : (212) 511 53 03

TEMSİLCİLİKLERİMİZ

İzmir : Pan Kitabevi, Aykut Yenersu, Tel: (232) 369 11 99
Bursa : Bursa Kültür Merkezi, Tel: (224) 225 52 52
Adana : Kitapsan, Tel: (322) 239 06 22
Trabzon : Yolcu Kitabevi, Tel: (462) 326 83 13
Diyarbakır : Eğitim Kitabevi, Murat Aburşu, Tel: (412) 229 13 17
Elazığ : Batı Kitabevi, Hanifi Batı, Tel: (424) 237 69 71

© 2015 Tutku Yayınevi

Eserin tüm yayın hakları Tutku Yayınevi'ne aittir.

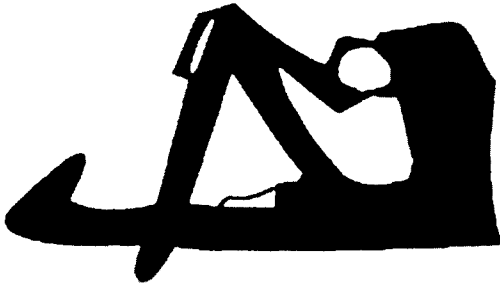
Yazılı izin olmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

www.tutkuyayinevi.com

FRANZ
KAFKA

AÇLIK SANATÇISI

Tutku Yayınevi

İçindekiler

İlk Acı | 13

Küçük Bir Kadın | 23

Açlık Sanatçısı | 43

*Şarkıcı Josephine
ve Fare İnsanlar* | 69

Franz Kafka (1883 – 1917)

3 Temmuz 1883 yılında doğan Franz Kafka, Praglı bir Yahudiydi. Yahudi olduğu için Almanlar tarafından sevilmiyor ve Almanca konuştuğu içinse Çekler tarafından hor görülüyordu. İriyarı ve sağlıklı babası Hermann Kafka içinse, Kafka ancak bir böcekti. Tüm çocukluğu boyunca kendisini "hiçbirşey" gibi hissedenden Kafka, bir yetişkin olduğu zamanda bu düşüncesinden vazgeçemedi. Babasıyla başlayan otorite fobisi onun hemen hemen tüm kitaplarına sızmıştır. Otorite karşısında, zaten zayıf olan bedeninin iyice küçülmeye, yok olmaya başladığına inanır. Bu düşünce Kafka'yı ömür boyu bırakmadı.

Albert Camus'nün taş olmak istemesi gibi Kafka da, kara saplanmış yararsız bir odun parçası olmak ister. Ona göre ne kadar küçük ve basit bir yaşamı olursa o kadar mutlu ve sorunsuz olacaktır. Çünkü bir insan olarak yaşamak ve doğru yolda ilerlemek hemen hemen imkansızdır. Şöyle gerekçelendirir bu durumu; "Doğru yol yerden bir karış yüksekte bulunan gergin bir ip gibidir. Fakat bu ip, üstünde yürü-

mek için değil de insanın ayağının takılıp tökezlenmesi için vardır ancak.."

Kendi aşağılık kompleksleriyle yoğurduğu bir iç dünyası vardır Kafka'nın. Kendi bedeninden değil hoşnut olmak, tiksinimektedir nerdeyse. Bir başyapıt sayılan Dönüşümün efsanevi ilk cümlesi şöyledir: **"Gregor Samsa bir sabah korkulu bir düştten uyanınca, yatağının içinde kendini korkunç bir hamamböceği olarak buldu..."**

Böcek Samsa bir süre utanç dolu ve anlamsız bir yaşam sürdükten sonra pis ve yalnız bir şekilde ölür. Kafka bu tür bir ölümün kendisi için de olası bir son olduğuna inanır. Hayvanların ağzından anlattığı birçok öyküde kendi komplekslerini ve korkularını yansıtır. İnsan olmanın korkutucu yönlerini anlatır. 'Bir Akademi İçin Rapor' adlı öykü bir maymunun ağzından anlatılır. Maymun nasıl insan olduğundan bahsederken bunun hiç de zor olmadığını söyler ve hayvanat bahçesindeki kafesinden insanları izlerken şöyle düşündüğünü anlatır; "Demek bu adam ya da adamlar serbestçe hareket etmekteydiler. Hiç kimse, eğer kendileri gibi olursam demir parmaklıkların açılacağına ilişkin söz vermiyordu bana.. ama... insanları taklit etmek ne kadar kolaydı! Daha ilk günlerde tükürmesini öğrenmişti..."

Üstünde katlanılmaz bir ağırlığı olan babasından uzaklaşmak ve kendi başına varolabilmek adına ev-

lenmek ve bir aile sahibi olmak istedi Kafka. Fakat onun gibi kompleksler içinde yüzen bir adamın altından kalkabileceği bir iş değildi bu. Kadınlarla mektuplaşmaktan başka birşey yapamadı. Bu yolla cinsel ilişki kurmak imkansız olduğu için hiçbir zaman çocuk sahibi olmadı.

İlk büyük aşkı Felice Bauer'di(1887-1960). Hayatı boyunca onunla iki kere nişanlandı. Ve beklendiği gibi mektuplaşmaktan öte pek bir ilişkileri olmadı. Mektuplaştığı dört kadın arasında en ciddi ve önemli olanın Milena Jesenska'ydı. Milena'yla mektuplaşmaları önce bir arkadaşlık gibi başladı, daha sonra tutkulu bir aşka dönüştü. Fakat Milena evli olduğundan bu mutsuz ve imkansız aşk Kafka'yı derin acılara sürükledi.

Mektuplaştıkları üç yıl boyunca sadece iki üç kez görüşebildiler ve bu görüşmeler Kafka'yı üzmekten başka bir işe yaramadı, yine de onun yaratıcılığını olumlu yönde etkilediği rahatlıkla söylenebilir. Daha sonraları edebiyat tarihinin güzide eserlerinden biri sayılacak olan "Milena'ya Mektupları"da Kafka şöyle dile getirir durumunu; "En çok seni seviyorum diyorum ama gerçek sevgi bu değil sanırım, sen bir bıçaksın, ben de durmadan içimi deşiyorum o bıçakla dersem, gerçek sevgiyi anlatmış olurum belki..."

Milena bu mektupları 1939 yılında yayınlaması için yakın arkadaşı Willy Haas'a verdi ve kendisi 17 Mayıs 1944'te Almanya'da toplama kampında öldü.

Kafka Prag'da hukuk öğrenimi gördükten sonra işçi Kaza Sigortasında memur olarak çalışmaya başladı. Artık "Doktor Kafka"ydı ve hep istediği gibi sıkıcı fakat güvenli bir hayata kavuşmuştu. Gündüzleri sıradan bir memur gibi işine gidiyor, geceleri ise ölümden bile derin bir uykuya benzettiği yazma işinde yoğunlaşıyordu. Avrupa'nın çalkantılı hali onun öykülerini gittikçe karanlıklaştırırdı. İnsanın kuruluşuna olan inancı azaldıkça daha çok yazmaya başladı. "Şato", "Dava", "Amerika" hep bir arayışın romanı oldular. Arayışın fakat bulamamanın desek daha doğru olur herhalde, zira bitmeyen romanlar konusunda Kafka külliyatı oldukça zengin.

Tüm karamsarlığına rağmen Kafka'nın romanlarında her zaman bir ümit ışığı görmek mümkündür. "Dava"nın yüzlerce sayfa boyunca suçunu öğrenmek için çırpınıp duran zavallı kahramanı K., sonunda idam edilir. Fakat infaz sırasında karşı binanın penceresinden ışıklar içerisinden bir adam çıkar ve K.'ya doğru kollarını uzatır. Elle tutulur bir yararı olmayan, zayıf bir umuttur, ama bir umuttur işte ve insanın sahip olduğu biricik şeyde budur aslında...

Kafka az olan arkadaşları arasında en çok Max Brod'u severdi. Bir gün çömez yazar Gustav

Jarmouch yanına gelip "Bugün ışıl ışılısınız Herr Kafka" dediğinde verdiği cevap şöyle oldu; "Dün Max ve karısıyla yemekteydim. Dostlarının gözlerindeki ışık üstüme sinmiş olmalı..."

Katka dostu Max'ten, ölümünden sonra yazdığı her şeyi yakmasını istedi. Yazdıklarının gereğinden fazla kişisel ve değersiz olduğunu düşünüyordu. Tabii Max onunla aynı fikirde değildi ve Kafka'nın ölümünden sonra, karışık halde bulunan binlerce sayfa metni toplayıp düzenleyerek yayınladı. (Yani bir Kafka yazısı okurken Max Brod'u da saygıyla anmak gerekir.),

1917 Ağustosunda başlayan kanlı öksürükler Franz Kafka'yı yedi yıl sonra Viyana yakınlarında bir sanatoryumda öldürdü. Ölerken tuhaf bir huzur içindeydi. Belki de yanında kendisinden oldukça küçük bir kadın olan Dora Diamant olduğu içindi bu, öyle ya ilk defa mektup yazmadan konuşabileceği bir kadına sahipti ama ne acı ki ölmek üzere olan bir adam için bunun fazla bir değeri yoktu.

Yemek yeme acı veriyordu ve o da taslaklarını yazdığı "Açlık Cambazı" öyküsünün kahramanı gibi aç kalmayı dolayısıyla ölmeyi seçti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çok ünlenen Kafka, yazın tarihi içinde karanlık, derin ve görkemli bir yer edindi.

İlk Acı

Franz Kafka

Bir trapez sanatçısı -yüksek müzikhol kubbelerinde uygulanan bu sanat insanlık tarafından kazanılabilen en zor sanat olarak bilinir- en başta mükemmellik çabasıyla sonra ise zulme dönen bir alışkanlıkla hayatını öyle düzenlemişti ki aynı yerde çalıştığı sürece gece gündüz trapezin tepesinde kalabilirdi. Bu arada basit ihtiyaçları görevi birbirlerinden devralan, aşağıda tetikte bekleyen, yukarıdan istenen her şeyi özel olarak yapılmış konteynerler ile aşağıdan yukarı çeken hizmetkârlar tarafından karşılanırdı. Bu yaşam biçimi, çevresi için fazladan bir zorluk çıkarmıyordu; sadece programdaki diğer oyunlar sırasında, oldukça sessiz olmasına rağmen, yukarıda göz önünde kalması biraz

rahatsız ediciydi. Seyircilerin bakışları ara sıra mutlaka ona dönüyordu. Fakat o kadar sıra dışı ve yeri doldurulamaz bir sanatçıydı ki yönetici onu mazur görürdü. Ayrıca bunu kasıtlı olarak yapmadığını, aslında kendisini bu şekilde sürekli antrenmanda tuttuğunu, sanatının ve o sanatın mükemmelliğinin sadece bu şekilde kalıcı olacağını kabullenmişlerdi.

Ne olursa olsun yukarısı her açıdan mükemmel derecede sağlıklıydı. Ilık mevsimlerde, çatının çevresindeki tüm pencereler açıldığında ve temiz hava güneşle birlikte tüm zaferiyle gölgeli boşluktan içeri girdiğinde daha da güzel olurdu. Genelde insanlarla iletişimi sınırlı olmasına rağmen, bazen bir akrobat arkadaşı halat merdivenle yukarı onun yanına tırmanırdı; sonra ikisi trapezde oturur, destek halatlarında sağa sola sall-

narak sohbet ederlerdi veya inşaatçılar çatıyı tamir ederken, açık bir pencereden onunla biraz laflarlardı; ya da itfaiyeciler en üstteki galerinin acil durum ışıklarını teftiş ederken ona tam anlaşılmayan ama saygı dolu birkaç söz söylerlerdi. Bunların dışında etrafı genelde sessizdi; arada bir bazı çalışanlar, öğleden sonra düşünceli bir şekilde boş tiyatrodan doluşırken, göremeyecekleri kadar yüksekte; kendisini birinin izlediğine dair en ufak bir fikri olmayan ve o sırada antrenman yapan ya da dinlenmekte olan trapez sanatçısını izlerlerdi.

Trapez sanatçısı, onu oldukça sıkıntıya sokan kaçınılmaz seyahatler olmasa rahatsız olmadan yaşamını bu şekilde devam ettirebilirdi. Aslında, menajeri trapez sanatçısını bu uzun süreli sıkıntıdan kurtarmak için çok çaba harcıyordu. Şehirlerarası yolculuk

yaparken yarış otomobilleri kullanırdılar; sabahın erken saatlerinde ya da gece yarısı ne zaman mümkün olursa boş caddelerde yapabilecekleri en yüksek hızda yolculuk yapardılar ama bu bile trapez sanatçısını memnun etmeye yetmezdi. Tren yolculuklarında ise bir kompartımanı tamamen kapatırdılar ama trapez sanatçısı tüm yolculuğu alıştığı yaşamından uzakta, sefil bir şekilde bagaj bölümünde geçirirdi. Performans sergilemek için gidecekleri bir sonraki yerde, trapez sanatçısı gelmeden çok uzun bir süre önce trapezi hazırlanıyor, oditoryumdaki tüm kapılar genişçe açılıyor ve tüm koridorlar boşaltılıyordu. Ama yine de menajerin hayatının en iyi ânı, trapez sanatçısının ayaklarını halat merdivene koyup, bir anda trapezinin üzerine tırmandığı anlar olurdu.

Menajer birçok seyahatin üstesinden başarıyla gelmiş olsa da, her yeni seyahatte kendisini tedirgin hissediyordu. Her şey bir tarafa, bu seyahatlerin trapez sanatçısının sınırları üzerinde yıkıcı bir etkisi oluyordu.

Bir gün yine birlikte seyahat ediyorlardı. Trapez sanatçısı bagaj rafında hayallere dalmış uzanıyordu. Menajer, tam karşısında pencereye yaslanmış kitap okurken, trapez sanatçısı sakince konuşmaya, menajer de bir anda itaatkâr bir şekilde onu dinlemeye başladı. Trapez sanatçısı dudaklarını ısırarak şimdiye kadar çalıştığı gibi tek trapez yerine karşılıklı duran iki trapez kullanması gerektiğini söyledi. Menajer hemen kabul etti. Fakat sanki menajerin fikrini kabulünün, reddi kadar önemsiz olduğunu belirtmek istercesine, bundan sonra asla, hiçbir koşulda tek trapezde gösteri yapmayacağını söyledi. Bunun

bir gün olabileceği düşüncesi bile onu ürperiyor gibi görünüyordu. Menajer tereddütle bakarak, ona tamamen katıldığını söyledi. İki trapez bir taneden daha iyiydi, ayrıca, bu yeni düzenleme gösteriye daha fazla çeşitlilik getirmesi açısından çok büyük avantaj sağlardı. Trapez sanatçısı birdenbire gözyaşı dökmeye başladı. Menajer irkilerek ayağa fırladı ve ne olduğunu sordu. Cevap alamayınca yanına gitti, kafasını okşadı ve yüzünü kendi yüzüne bastırdı. Trapez sanatçısının gözyaşları menajerin yüzüne akıyordu, bir sürü sorudan ve övgü dolu sözden sonra, trapez sanatçısı hıçkıra hıçkıra: “sadece bir tane trapezim var, bununla nasıl yaşayabilirim?” dedi. Menajer için trapez sanatçısını teselli etmek şimdi oldukça kolaydı. Bir sonraki istasyondan, gösteri yapacakları yere ikinci trapez için telgraf yollayacağına söz verdi. Şimdiye kadar trapez sanatçısının tek tra-

pezle çalışmasına göz yumduğu için kendisini suçladı. Sonunda menajeri, bu büyük hatadan döndürdüğü için ona teşekkür etti. Bu sayede trapez sanatçısını gitgide sakinleştirdi ve kendi köşesine dönebildi. Ama kendisi henüz sakinleşmemişti, gizlice ve canı sıkılarak kitabın üzerinden trapez sanatçısını göz-lüyordu. Bu düşünceler bir kez ona acı ver-meye başladı mı, bir daha hiç biter miydi? Bitse bile yoğunlukları artarak devam etmeyecek miydi? Yaşam ve yaşamı devam ettirmek için tehdit değil miydi? Menajer, ağlama krizinin arkasından gelen ve huzurlu görünen uyku sırasında trapez sanatçısının düz ve çocuksu kaşlarının etrafında ilk kırıksıklıkların ortaya çıktığını gördü.

Küçük Bir Kadın

Franz Kafka

Doğuştan incecik bedeni olan, yine de çok sıkı bir korse kullanan küçük bir kadın... Onu her zaman üzerinde aynı renk tonların olduğu, ahşap rengi gibi sarımtırak gri kumaştan yapılmış bir elbiseyle görürüm. Hiç şapka takmaz, donuk sarı saçları dümdüz ve düzenli olmasına rağmen aşırı yıpranmıştır. Korse giydiği hâlde hızlı ve kıvraktır. Hatta kabul ediyorum ki bazen bu kıvraklığı abartır. Ellerini kalçasına koyarak şaşırtıcı bir hızda tek bir hareketle belini çevirmeye bayılır. Benim üzerimde bıraktığı etkiyi ise hayatımda parmakların bu kadar keskin bir şeklide ayrıldığı başka bir el görmediğimi söyleyerek açıklayabiliyorum. Oysa ki elle-

rinin anatomik olarak hiçbir özelliği yok, oldukça normal eller...

Şimdilerde bu küçük kadın benden hiç hoşlanmıyor, sürekli herhangi bir konuda hatamı buluyor. Onu her fırsatta kızdırdığımı ve gücendirdiğimi düşünüyor. Eğer hayatı ayrı ayrı küçücük parçalara bölebilseydiniz ve her bir parçayı tek taraflı olarak ayrı ayrı yargılayabilseydiniz benim yaşamımın her bir parçası kesinlikle onu kızdırabilirdi. Sık sık onu neden bu kadar kızdırdığımı düşünüyorum; sanırım onun güzellikle ilgili hisleri, adalet duygusu, alışkanlıkları, umutları benimle bağdaşmadığı için... Bu gibi konularda anlaşılamadığı çok kişi var ama neden benden dolayı bu kadar acı çekiyor? Onu benim üzerimden acı çekmeye zorlayacak hiçbir bağımız yok! Zihnini, benim tamamen bir yabancı olduğuma ikna etmesi gere-

kiyor ki zaten öyleyim. Bu karara karşı asla savunmaya geçmem, aksine memnuniyetle karşılarım. Zihnine varlığını unutturması gerekiyor. Sonrasında çektiği tüm acının biteceğine eminim. Bu davranışları beni ne kadar tedirgin ediyor bunu hiç anlatmıyorum bile. Kendimi önemsemiyorum çünkü onun çektiği acıyla benim yaşadığım sıkıntı karşılaştırılmaz. Aynı zamanda çektiği acının aşk olmadığının da tamamen farkındayım. Beni adam etmeye, bende bulduğu kusurları düzeltmeye çalışmak gibi bir derdi de yok. Üstelik ben de bulduğu kusurların hiçbirisi gelişmemi engelleyecek şeyler değil, onu gerçekten rahatsız eden gelişip gelişmemem de değil; tek ilgilendiği kendi kişisel ilgileri, ona çektirdiğim acılardan dolayı benden alacağı intikam ve gelecekte ona vereceğim zararlarından kendini koruma düşüncesi. Bir keresin-

de bu sürekli küslüğe nasıl nokta koyabiliriz diye konuşmaya çalıştım ama öyle bir öfke patlaması yaşadı ki bu konuyu dile getirmeye bir daha cesaret edemedim.

Ayrıca, bana tamamen yabancı olan ve aramızdaki tek ilişkinin onda yarattığım ya da onun yaratmamı sağladığı acı olan bu kadının, fiziksel olarak nasıl yıprandığını göz ardı edemediğim için tüm sorumluluğu üzerime alıyorum. Çoğu zaman, sürekli geç kaldığını, solgun, gözlerinin yaşlı, baş ağrısından harap ve çalışamayacak durumda olduğu haberlerini alıyorum; akrabaları bu durumdan endişeli ve içinde bulunduğu durumun nedenini araştırıyorlar ama şu ana kadar bulabilmiş değiller. Bilen tek kişi benim; eski ya da yeni bir kızgınlık. Doğrusu akrabalarının endişelerini paylaşmıyorum. O güçlü ve dayanıklı... Bu kadar çok sinirle-

nen biri büyük ihtimalle sinirinin sonuçlarının da üstesinden gelebilir. Hatta ara sıra, herkesin şüphesinin bana yönelmesi için, en azından bazı anlarda acı çekiyor gibi görünmeye çalıştığını düşünüyorum. Sadece varlığımla bile ona acı çektirdiğimi açıkça belirtmekten gurur duyuyor. Başkalarından önce bana karşı bir suçlamada bulunursa kendini küçük düşmüş hisseder. Onu bana karşı takıntılı yapan tek şey nefreti, bitmek bilmeyen ve asla sonu olmayan nefreti... Bunun üstüne bir de bu can sıkıcı konuyu başkalarıyla konuşmak katlanamayacağı bir utanç olurdu. Ama diğer taraftan ona sürekli acı veren bir konu hakkında sessiz kalmak da ayrıca zor onun için. Bu yüzden kadın aklıyla orta yolu deniyor; sessiz kalarak, sadece gizli acısının dış sinyallerini göz önüne sererek aramızdaki sorunu etraftaki insanların yargısına bırakı-

yor. Belki de insanların bir kez bana yargılamak için baktığında, kendi kişisel öfkesinin asla oluşturmayaacağı bir gücün öfkesinin, sürekli artarak bana yöneleceğini ve beni kesin olarak mahkûm edeceğini umut ediyor. Ancak bundan sonra rahat bir nefes alacak ve beni tamamen arkasında bırakabilecek. Neyse, eğer gerçekten beklediği bu ise kendisini kandırıyor. Toplum onun rolünü devralmayacak. Beni ne kadar dikkatli incelersele incelesinler bende asla düzeltilemeyecek kusurlar bulamayacaklar. Onun düşündüğü kadar işe yaramaz bir insan değilim. Kendimi övmeyeceğim, özellikle de şu anda... Çok işe yarayan bir insan olmasam da aksini de kabul edemem. Sadece ona göre, onun gözlerindeki neredeyse beyaz olan alevde öyleyim, başka hiç kimseyi buna ikna edemeyecek. Bu noktada kendimi tamamen güvende his-

setmem mümkün mü? Hayır, tabi ki değil! Çünkü davranışlarımla düpedüz ona kötülük yaptığım, birkaç hevesli ispiyoncu ve bunu etrafa yaymakta istekli insanlar aracılığıyla konuşulmaya başlanırsa, herkes gelip neden durmaksızın bu küçük zavallı kadına acı çek-tirdiğimi, onu öldürmeye mi çalıştığımı ve ne zaman biraz insan olup bunu sona erdi-receğimi sormaya başlayacak. Eğer herkes bana bunu sorarsa cevaplaması gerçekten zor olacak. Bu aşamada bu hastalığın belir-tilerine hiçbir inancım olmadığını mı söyle-yeceğim? Ve sadece kendimi suçlamalardan kurtarmak ve suçu başkalarına atmak istedi-ğim gibi kabul edilemez bir etki mi bırakaca-ğım? Hem de böyle saçma davranışlarla mı? En sonunda açık bir şekilde gerçekten hasta olduğuna inansam bile ona karşı en küçük bir sempatim olmadığını, aramızdaki ilişki-

nin ondan kaynaklı ve tek taraflı olduğunu söyleyecek kadar ileri gidecek miyim? Bana inanmayacaklar demiyorum, ne inanacaklar ne de inanmayacaklar, büyük ihtimalle bu konuyu konuşmaktan öteye gitmeyecekler. Hasta, zayıf bir kadına ilişkin cevabımı dinleyecekler ve bunun bana neredeyse hiç faydası olmayacak. Bu cevapta da diğerinde olduğu gibi, böyle bir durumda duygusal bir ilişki şüphesinin olamamasından dolayı cevaplarım yetersiz kalacak. Böyle bir ilişkinin olmadığı açıkça ortada -ki olsa bile ilişkiyi başlatacak olan ben olurdum.- Aslında sürekli olarak suçlanmasam bu küçük kadını sert yargıları ve merhametsiz mantığından dolayı takdir edebilirim. Ama hiçbir koşulda benimle iyi bir ilişki kurma isteğine dair bir iz yok; bu konuda dürüst ve gerçekçi; tek umudum savaş planında haklı görünmek için

daha önce hiç yapmadığı bir şekilde benimle iyi bir ilişki kurması. Ama bu noktada insanlar tamamen duyarsız, onun kararına bağlı kalacaklar ve her zaman bana karşı olacaklar.

Böylece yapabileceğim tek şey çok geç olmadan, insanlar müdahale etmeye başlamadan biraz değişmek. Küçük kadının öfkesinden tamamen kurtulmak mümkün olmasa da onu biraz yumuşatabilirim. Ve sık sık kendime bu durumdan memnun olup olmadığımı sordum, gerekli olduğuna ikna olmasam da sadece küçük kadını yatıştırmak için kendimde belirli değişiklikler yapabilirdim. Dürüstçe söylemek gerekirse samimi bir şekilde gerçekten denedim. Bu denemeler bana uygundu hatta beni eğlendirdi. Basit değişiklikler kendi kendilerine ortaya çıktı ve uzaktan bile görülebiliyordu. Onun dikkatini

çekmeye hiç çalışmadım, herhangi bir şeyi daha ben yapmadan farkediyordu. Hangi davranışım la ne yapmayı amaçladığımı direkt anlıyordu, ama başarı sağlayamadım. Zaten nasıl mümkün olabilirdi ki? Şu an görüyorum ki onun bana karşı olan memnuniyetsizliği prensip meselesiydi. Bunu hiçbir şey ortadan kaldırmayacaktı, kendimi yok etmem bile... Örneğin bu küçük kadın intihar ettiğim haberini alsa, yaşayacağı öfke patlamasının sınırı olmayacaktır. Bu keskin zekâlı kadının, durumu benim anladığım kadar anladığını düşünüyorum. Yani benim masumiyetim kadar onun umutsuz çabaları ve ne kadar istesem de onun bütün isteklerini yerine getirecek kadar güçlü ve yeterli olmadığımı görmüyor olamaz. Görüyor ama doğuştan mücadeleci tarafından dolayı, mücadele tutkusuy la görmezden geliyor bunları;

başka türlü olamayacağımı, karakterimide görmezden geliyor. Böyleyim ben, kontrolü olmayan başıboş birini görürsem hemen yaklaşır ve nazıkçe uyarırım. Tabi ki bu şekilde de iyi anlaşmamız mümkün değil. Örneğin sabahları evden neşeyle çıkacağım ve benim yüzümden acı çeken yüzünü, öfkeli bir şekilde kıvrılmış dudaklarını, beni dikkatle inceleyen ve incelemenin sonucunu zaten bilen gözlerini, her detayı fark eden bakışlarını, küçük genç yüzüne yapışmış acı gülümseyişini, gökyüzüne kederle yalvarırcasına bakışını, sağlam görünmek için kalçasına yerleştirdiği ellerini ve sonunda kendinden geçerek sararıp solmasını göreceğim.

Geçenlerde ilk kez iyi bir arkadaşıma bu konuyla ilgili geçiştirerek, laf arasında sadece birkaç sözle imada bulundum. Konuyu önemsizleştirdim ve gerçeğinden daha azını

anlattım. Tuhaftır ki yine de arkadaşım konuyu önemsemi. Hatta tüm ciddiyetiyle bana bir süre seyahate çıkmamı önerdi. Başka hiçbir öneri bu kadar mantıksız olamazdı. Doğru, aslında her şey oldukça basit, yakından bakan birisi bunu kolaylıkla görebilir ama yine de gitmek zorunda kalacaksam, en azından her şey düzgün bir biçimde çözülmeliydi. Diğer taraftan gitmek konusunda çok dikkatli olmalıyım. Eğer bir plan çerçevesinde hareket edersen her şey eskisi gibi kendi sınırlarım içinde olmalı; bununla ilgili kimseyle konuşmamalıyım ve bu dikkat çeken değişikliklere neden olmamalı. Gizlenecek bir sırrım olduğundan değil aksine tamamen kişisel bir mesele; bu şekilde katlanmak daha kolay olacak. Bu aşamada arkadaşımın uyarıları pek yardımcı olmadı; yeni bir şey söylemedi ama kendi düşüncemi güçlen-

dirmemi sağladı. Dikkatli düşünöldüğünde açıkça görölüyor ki bu süreçteki değışiklerin değışimle bir alakası yoktu, bunlar sadece benim kendi bakış açımıdaki gelişimlerdi. Üstesinden gelmesi mümkün olmasa da, hafif ama sürekli duygusal çöküntüler arasında da olsa kısmen meselenin özüne yakın, istikrarlı hale gelmişti.

Ne kadar büyük olursa olsun, benim için belirgin bir şey olmadığını fark ettiğim de bu sorunla yüzleşme konusunda daha sakin oluyorum, sonuçta henüz önemli bir karar anına gelinmedi. İnsanlar, özellikle de genç bir adam bu konudaki kararlarını abartabilir. Küçük yargılanmam başladığında; o küçük kadını, benim yüzümden yıpranmış, sandalyesinin içinde yok olmuş, bir eli koltuğunun arkasında diğer eli ise kendini sarmış bir şekilde, acı ve keder gözyaşları yanakların-

dan süzülürken gördüğümde, işte o an kritik zaman gelmiş olacak ve kendimi aklamam gerekecek. Kararla ya da yargılamayla ilgili tek kelime etmeyeceğim. Kadınlar genelde kötü hissederler ve herkesin onlara göz kulak olmak için yeterli zamanı yoktur. Peki, tüm bu süre zarfında gerçekte neler oldu? Sadece bunun gibi hikâyeler tekrarlanır daha güçlüsü; daha zayıfı; insanlar etrafta gezinirler ve fırsat bulduklarında müdahale ederler ama yapamazlar, böylece başkasının işine burunlarını sokarlar ve bunu yapmak, bu işlerle uğraşan kişileri yeterince meşgul eder, başka da hiçbir işe yaramaz. Ama bunlar her zaman olan şeyler; her daim etrafta aradığından fazlasını kurnazca bulan, ipsiz sapsız dolaşan tipler olmuştur. Genelde akraba olan bu tipler sürekli izlerler, etrafta olup bitene karşı oldukça duyarlıdırlar ve her şey son-

landığında bile oradadırlar. Tek fark şu ki; ben onları tanıyorum, yüzlerini ayırt edebiliyorum, onların farklı yerlerden toplanıp bir araya geldiklerini biliyorum. Tüm bunların bir karara varmak için olacağını düşünürdüm, şimdi ise her şeyin çok çok uzun zamandan beri var olduğunu düşünüyorum. Ve kritik kararın kendisi? Neden ona böylesine görkemli bir isim veriyorum? Eğer bir gün gündeme gelirse; -yarın ve ya sonraki gün olacağını düşünmüyorum- büyük ihtimalle asla olmayacak ama eğer olursa tüm dünya bu konuyla ilgilenecek ve ben bunun gerçek bir yargı mercii olmadığını tekrar edip duracağım. Ve yargılanmayı kabul edeceğim fakat elbette ki benim dünyada tanınmayan biri olmadığımı, yıllarca güvenerek ve güvenilerek yaşadığımı göz önünde bulunduracaklar. Sonuç olarak hayatıma geç gelen bu

küçük mutsuz kadın kim oluyor; belki de hiç kimse... Ama ben çok uzun zaman önce tanımıştım. Durum şu an bu şekilde, kızgınlığıma fazlasıyla neden olan durum...

Aradan geçen zamanda sakinliğim daha da azaldı yine de konuyla ilgili yapacak hiçbir şey yoktu. Üzüntünün ve acının asılsız olduğunu bilsen bile, birine sürekli olarak acı vermek pek anlayışla karşılanamaz. Kızmaya başlıyorsun, ilk olarak asla gerçekleşmeyeceğini bilsen bile kararlar alıyorsun ama bu ayrıca yaşın da bir gereği; genç insanlar her şeyin çekici görünmesini sağlıyor; sevimsiz kişisel özellikler gençlik enerjisiyle dolu bir ırmakta kaybolur. Eğer genç bir insan, şüpheli bakışlara sahipse, kimse onunla ilgili kötü düşünmez, hatta fark edilmez bile ama yaşlandığında geriye kalanlar olur; her biri gereklidir, hiç biri yenilenmeyecektir. Yaşı

ilerlemiş, şüpheli gözlerle sahip bir erkek ise şüphelidir ve kolayca farkedilir. Fakat yine de bu, en kötü durumda bile hala gerçek bir değişim değildir.

Bu yüzden ne açıdan bakarsam bakayım her seferinde net olan şey şu ki; bu meselenin üzerini hafif bir şekilde kapatsam bile bu küçük kadının tüm öfkesine rağmen; çok uzun zaman önce olduğu gibi rahatsız edilmeden, sakın, eski yaşamıma devam edebilirim ve buna sadık kalmalıyım.

Açlık Sanatçısı

Franz Kafka

Son on yılda açlık sanatçılarına olan ilgi büyük ölçüde azalmıştı. Açlık sanatçılarının kendi istekleriyle düzenlenen organizasyonlardan kazanç elde etmek şimdilerde tamamen imkânsız. O zamanlar başkaydı. Açlık sanatçısı tüm kasabanın ilgisini çeker; açlıkla geçen her günde bu ilgi artar, herkes günde en az bir kez açlık sanatçısını görmek ister; sonraki günlerde de abone olanlar tüm gün küçük kafesin önündeki barlarda otururlardı. Geceleri ise onu görmek için turlar düzenlenirdi. Etkiyi arttırmak için meşaleler yakılır ve havanın iyi olduğu günlerde kafes açık alana getirilir ve özellikle de çocuklara gösterilirdi. Yetişkinlerin sadece moda olduğu için gittikleri bir eğlence iken çocuk-

lar ağızları açık, şaşkın ve güvende hissetmek için birbirlerinin ellerini tutarak; açlık sanatçısının yerdeki dağınık samanların üzerinde nasıl oturduğunu, siyah atletinin içinden çıkan sivri kaburgalarını, soruları kafasını sallayarak cevaplayışını ve seyircilerine ne kadar zayıf olduğunu göstermek için kollarını dışarı uzatışını izlerlerdi. Sonrasında açlık sanatçısı hiç kimseyle, kafesteki tek eşya olan saatle bile -ki onun için saatler çok önemliydi- ilgilenmeden kendi içine kapanırdı. Sadece neredeyse kapalı olan gözlerle hafifçe yukarı bakar ve dudaklarını ıslatmak için küçük bir bardaktan ara sıra su yudumlardı.

Sürekli değişen seyircilerin yanı sıra, halk tarafından seçilen ve ilginçtir ki genelde kasap olan, üç kişiden oluşan ve açlık sanatçısının gizlice beslenip beslenmediğine

bakmak için gece gündüz sürekli onu izleyen gözlemcilerde vardı. Aslında bu insanları rahatlatmak için çıkarılan bir formaliteydi. Çünkü oradaki herkes bilirdi ki; açlık sanatçısı bu süre boyunca hiçbir koşul altında, zorla bile olsa tek bir lokma dahi yemezdi, sanatı bunu ona yasaklardı. Tabi ki her gözlemci bunu anlayamazdı; bazen görevlerini ihmal eden gece gözlemcisi grupları olurdu, bilinçli olarak ondan uzak bir yerde oturur ve açlık sanatçısının bunu fırsat bilerek bir şeyler yiyeceğine kesin gözle baktıklarını açıkça belli ederek kâğıt oyunu oynarlardı. Başka hiçbir şey açlık sanatçısına bu gözlemciler kadar işkence edemezdi, onu bunalıma sokarlar ve açlığını zorlaştırırlardı. Bazen tüm güçsüzlüğüne rağmen, gözlemleri boyunca ondan haksız yere şüphelendiklerini göstermeye yetecek kadar uzun süre şarkı söylerdi. Ama bunun pek faydası olmazdı;

sadece şarkı söylerken aynı anda nasıl yemek yediğine hayret ederlerdi. Salonun loş ışığıyla yetinmeyip ona elektrikli cep meşaleleri tutan ve onun yakınında duran gözlemcileri daha çok tercih ederdi. Keskin ışık onu asla rahatsız etmezdi çünkü uyumak her durumda onun için imkânsızdı ayrıca herhangi bir saatte herhangi bir ışıkta, dopdolu salonda gürültü bile olsa biraz kestirebiliyordu. Bu gözlemcilerle hiç uyumadan geceyi geçirmeye, onlarla şakalaşmaya, seyahatleriyle ilgili hikâyeler anlatmaya ve sonra onlarınkini dinlemeye hazırdı. Bu şekilde onlara kafeste yiyecek hiçbir şey olmadığını ve yaşadığı açlığı hiçbirinin yaşamasının mümkün olmadığını gösterebilirdi. Ama en mutlu anlarını, sabah olup da kendi hesabından ödediği ve uykusuz bir gece nöbetinden sonra, gözlemcilerin büyük bir iştahla saldırdıkları muhteşem kahvaltı getirildiğinde yaşardı. Yine de

bu kahvaltıların gözlemcileri etkilemek için olduğundan şüphelenen insanlar vardı ama sadece kendilerini anlamak adına kahvaltısız gece gözcülüğü yapsalar nasıl olur diye sorulduğunda geri çekiliyorlardı ama yinede şüphe etmeye devam ediyorlardı.

Yine de bu şüphe açlık gösterisinin vazgeçilmez bir parçasıydı. Tabi ki hiç kimse tüm gece ve gündüzünü açlık sanatçısıyla geçirecek durumda değildi. Bu yüzden hiç kimse açlığının kusursuz olarak devam edip etmediğini bilemezdi. Sadece açlık sanatçısı bunu bilebilirdi; bu yüzden kendi açlığının en tatmin olan seyircisi de sadece kendisiydi. Ama yine de asla tatmin olmadığı bir nokta vardı; belki de bu şekilde bir deri bir kemik olmasının nedeni- üstelik birçok insan ona bakmaya dayanamadıkları için gösteriden uzaklaşıyordu- sadece açlık değildi, belki de

sadece memnuniyetsizliğinden dolayı bu şekilde bir deri bir kemik kalmıştı. Oradaki hiç kimsenin bilmediği, sadece onun bildiği ise açlığın ne kadar kolay olduğuydu. Dünyanın en kolay şeyiydi! Bunu saklamıyordu ama hiç kimse de ona inanmıyordu. Düşündükleri en iyi şey onun alçakgönüllü olduğuydu, çoğunlukla düşündükleri ise onun reklam yaptığı ya da açlığı kolay sandığı çünkü onu nasıl kolaylaştıracağını zaten bildiği için sahtekâr olduğuydu üstelik bunu itiraf edecek kadar da küstahtı. Tüm bunları kabullenmişti, yılların verdiği tecrübeyle buna alışmıştı; ama bu tatminsizlik durumu içini kemiriyordu ve hiçbir zaman, açlığın hiçbir sürecinde kafesi gönüllü olarak terketmemişti. Menajer tarafından belirlenen en uzun açlık süresi kırk gündü, büyük şehirlerde bile hiçbir zaman bundan daha fazla olmasına izin vermemişti ve bunun için iyi bir nedeni vardı. Deneyim-

lerinden biliyordu ki kırk günlük bir zaman da reklamını yoğunlaştırarak yaptığında bir kasabanın ilgisini çekmek için yeterli oluyordu, kırk günden sonra ise insanlar yer ayırtmıyor ve ilgileri bitiyordu. Bu noktada tabi ki kasabalarla şehirlerarasında küçük farklar vardı ama en uzun süre kırk gün bir kuraldı. Kırkıncı gün coşkulu kalabalıkla dolu amfi tiyatroda askeri bando çalar; çiçeklerle süslenmiş olan kafesin kapısı açılır; iki doktor açlık sanatçısı için gerekli ölçümleri yapar; sonuçlar salonda megafonla duyurulur ve son olarak, çoğunluk tarafından seçilmiş olmanın memnuniyetiyle, iki genç bayan, açlık sanatçısını kafesten çıkarıp küçük bir masada onu bekleyen, dikkatlice seçilmiş hafif yemeklerine doğru birkaç adım atmasına yardım ederlerdi. Bu aşamada açlık sanatçısı daima direnirdi! İskelete dönmüş kollarını genç bayanların ellerine bırakır ama ayağa

kalkmak istemezdi. Kırk günün sonrasında neden şimdi bırakması gerekiyordu neden? Daha uzun süre dayanabilirdi, sonsuza dek dayanabilirdi! Peki, neden şimdi bırakmıştı? Açlığın zirvesindeyken -aslında zirvesinde bile değildi- neden bırakmak zorunda kalıyordu. Açlık kapasitesinin hiçbir sınırı olmadığını hissettiği için sadece en muhteşem açlık sanatçısı şöhretini değil -ki büyük ihtimalle en iyisiydi- aynı zamanda kendisini de aşırıp akıl almaz bir şerefe ulaşmak istiyordu. Kendisini takdir eden bu kalabalık neden bu kadar sabırsızdı? Kendisi açlığa uzun bir süre dayanabilecekken onlar neden beklemeye dayanamıyorlardı. Üstelik de yorgundu! Samanların üzerinde rahat rahat otururken, şimdi ondan dimdik durmasını ve gidip yemek yemesini bekliyorlardı. Düşüncesi bile onu hasta ediyordu ama bayanlara olan ilgi sayesinde bunu belli etmemeyi

başarırdı. Ve görünüşte nazik ama gerçekte zalim bir şekilde bayanların gözlerine bakar, koca kafasını incecik boynunun üstünde sallardı. Ve her zaman olan şey olurdu. Müziğin konuşmayı imkânsız kılmasından dolayı menajer sessizce kollarını kaldırır ve sanki bir şehidin -ki açık sanatçısı bazı açılardan zaten öyleydi- cennete davet edilişini izlemeye çağırırdı. Açlık sanatçısının incecik belinden sanki herkesi ne kadar hassas bir iş yaptığına inandırmak istiyormuşçasına tutar sonra onu yukarı kaldırdı ve bunu yaparken sanatçının kolları ve bacakları kontrolsüz bir şekilde sallansın diye onu gizlice sarsardı sonra da onu yüzleri sapsarı olmuş genç bayanlara teslim ederdi. Açlık sanatçısı artık her şeyiyle ortadaydı; başı, yeri açıklamayacak halde omuzlarının üstüne düşmüştü, vücudu boşaltılmış gibiydi, bacakları kendini koruma içgüdüsüyle sıkıca birbirine

yapışmış haldeydi, vücudunun tüm ağırlığı -çok hafif olmasına rağmen- bayanlardan birinin üstündeydi. Kadın nefes nefese yardım beklerdi, hayal ettiği onurlu görev bu şekilde değildi; ilk önce boynunu açlık sanatçısına yüzü değmesin diye başka tarafa uzatır ve sonra bu işe yaramadığı ve şanslı arkadaşı yardımına gelmediği için razı olmuş bir şekilde titreyerek açlık sanatçısının kemik yığını ellinden tutardı. Salondakilerin memnun kahkahalarıyla gözyaşları içinde kalır ve bir görevlinin gelip görevi almasıyla rahatlardı. Sıra yemekteydi, menajer açlık sanatçısının o anki durumuyla ilgili konuşurken, yarı baygın yarı uykulu açlık sanatçısının boğazından yiyecek bir şeyler dökerdi. Ve menajerin açlık sanatçısının kulağına fısıldadığını söylediği bir mesajı topluluğa ilettilirdi, orkestra bunu abartarak tekrarlar ve seyirciler dağılırdı. Açlık sanatçısı dışında hiç kimse memnun

olmadığını söyleyemezdi.

Yıllarca kısa molalar vererek bu şekilde, şan ve şöhretle, onurlandırılmış olarak ama çoğu zamanda aklının bir köşesindeki gizli öfkeyle yaşadı. Gizliydi çünkü kimse onu ciddiye alacak basirette değildi. Zaten onu teselli etmeleri beklenemezdi. Daha fazla ne isteyebilirdi ki? Eğer haline üzülen iyi niyetli birisi çıkıp mutsuzluğunun nedeninin büyük ihtimalle açlıktan olduğunu, açlığın ileri seviyelerinde bunun olabileceğini ona söyleseydi; cevabı bir öfke patlaması olurdu ve herkes için dehşet başlardı; bir hayvan gibi kafesin parmaklıklarını sallardı. Ama bu gibi durumlar için menajerin kullanmayı çok sevdiği bir yöntem vardı. Toplanan kalabalığın önünde açlık sanatçısının bu davranışı için özür diler; bunun açlığın tetiklediği bir asabilik olduğunu, iyi beslenen sağlıklı

insanların bunu anlayamayacağını açıklardı ve ardından açlık sanatçısının şimdiye kadar yaptığından daha uzun süre açlığa dayanacağı iddiasından bahseder ve elbette bu iddiada var olan asaleti, iyi niyeti ve büyük feragati över ama sonra aynı zamanda satılık olan bazı fotoğraflarını göstererek bu iddiayı yalanlamaya çalışırdı. Bu fotoğraflarda topluluğa açlık sanatçısının açlığının kırkıncı gününde, zayıflıktan neredeyse erimiş bir şekilde yatakta uzandığı gösteriliyordu. Gerçeğin bu şekilde çarpıtılması onun her seferinde sinirlerini bozuyordu, bu kadarı fazlaydı artık. Açlığını zamansız bitirmesinin sonucu, burada nedeniymiş gibi gösteriliyordu. Bu saçmalığa, bu saçmalıklar dünyasına karşı savaştıkça imkânsızdı. Her defasında kafesin parmaklıkları ardında, istekle ve bağlılıkla menajerin konuşmasını dinler ama fotoğrafları gösterildiği anda parmaklıkları bırakır ve hıçkırıklara boğularak samanların

üzerine yığılırdı. Seyirciler korkularını bastırarak yaklaşır ve ona bakarlardı.

Böyle bir sahneye şahit olanlar yıllar sonra o anı hatırladıklarında kendi davranışlarına anlam veremezlerdi. Çünkü bu noktada önceki ilgileri ani bir şekilde yok olurdu. Bunun için içten nedenleri olabilirdi ama onları ortaya çıkarmak kimin umurundaydı ki!

Her neyse, bir gün şımarık açlık sanatçısı kendini; sürüler halinde başka gösterileri izlemeye giden, zevk düşkünü kalabalıklar tarafından terk edilmiş halde buldu. Menajer eski ilginin hala bir yerlerde var olup olmadığına bakmak için Avrupa'nın yarısını onunla birlikte bir kez daha dolaştı, tüm çabası boşunaydı, sanki gizli bir anlaşmayla açlık gösterisine karşı açıkça bir nefret ortaya çıkmıştı. Aslında bu nefret aniden ortaya çıkmamıştı ve şimdi geçmiş düşündüklerin-

de başarının baş döndürücü etkisiyle zamanında yeterince dikkate almadıkları bir sürü belirti hatırlıyorlardı ama bunu engelleyecek bir şey yapmak için artık çok geçti. Kesinlikle bir gün açlığın zamanı yine gelecekti ama yaşamak için bu bir teselli olamazdı. Açlık sanatçısının şimdi ne yapması gerekiyordu? Binlerce insanın alkışlarıyla çevrelenmiş bir sanatçı, kendisini kasaba panayırlarında teşhir edemezdi, başka bir iş bulmak için oldukça yaşlı olmasının yanında açlığa fanatik bir şekilde bağlıydı. Böylece eşsiz kariyerindeki yol arkadaşı olan menajeriyle yollarını ayırdı. Büyük bir sirkte anlaşma yaptı ve hassas duygularını korumak adına sözleşme kurallarına bakmadı bile.

Sayısız çalışanı, hayvanları ve tüm donanımıyla büyük olan bir sirkte herkes için, hatta istekleri alçak gönüllü ve karşılanabilir olduğu sürece bir açlık sanatçısı için bile her

zaman, mutlaka bir iş vardı. Üstelik bu özel durumda işe aldıkları kişi sadece bir açlık sanatçısı değildi aynı zamanda onun geçmişten gelen şöhretini de işe alıyorlardı. Aslında, artan yaşına rağmen sanatının azalmayan gücünün tuhaflığıyla, kimse yaşlı bir oyuncunun hayatının en mükemmel zamanını sakın bir sirk işinde geçirdiğini söyleyemezdi aksine açlık sanatçısı, açlığını eskiden olduğu gibi devam ettirebileceğini -ki bu tamamen doğrudu- ve ona söz verdikleri gibi kendi başına bırakılırsa, tüm dünyayı şaşkına çevireceğini iddia ediyordu. Yılların alışkanlığıyla söylenmiş olan bu coşkulu iddia, yetkililerin sadece gülümsemelerine neden oldu.

İşin aslı, açlık sanatçısı işlerin nasıl yürüdüğünün farkındaydı; sirkin ortasına bir yıldız gibi yerleştirilmeyeceğini, kafesinin dışarıda, kolay ulaşılabilen ahırların yanın-

da bir yere konulacağını kabullenmişti. Kafeste ne görüleceğini anlatan büyük renkli resimler kafesin etrafını çevreliyordu. Gösteri aralarında seyirciler, hayvanlara bakmak için geldiğinde açlık sanatçısının kafesinin önünden geçerken durup ona bakmamaları imkânsızdı. Eğer hayvanlara bakmak için aşırı hevesli olan ve bu duraksamaya anlam veremeyen arkalarındaki kalabalık olmasa onunla daha uzun kalabilirlerdi. Özlemle beklediği bu kalabalık ziyaretler onun yaşam kaynağı olsa da, çoğu zaman onun sinirden titremesine neden oluyordu. İlk başlarda gösteri aralarını sabırsızlıkla beklerdi, kalabalığın kendisine doğru ilerlemesini memnuniyetle izlerdi. Ta ki, kısa bir süre sonra, neredeyse bilinçli ve oldukça inatçı olan bu kendini kandırma çabası bile bu deneyime katlanamazdı, kalabalığın aslında, istisnasız, bilerek ahırlara doğru gittiğine kendini

ikna edene kadar. Ve bu mesafeden onları izlemek yine de en güzeliydi. Çünkü kafesin yanına geldiklerinde sürekli değişen gruplar etrafını sarar, bağırır ve küfür ederlerdi. Açlık sanatçısı için bir süre sonra en sinir bozucu olacak olan ilk grup, ona hiç sempati duymadıkları halde sadece kaprisli ve aksi oldukları için zamanlarını kafesin yanında ona bakarak geçirenlerdi. Daha sonra ki grup ise ahırlardaki hayvanları görmekten başka hiçbir istekleri olmayan gruptu. Asıl kalabalık bittiğinde sürüler halinde diğerleri gelirdi, istedikleri kadar durmalarını engelleyecek kimse olmamasına rağmen, hayvanlara zamanında yetişmek için tek bir kez bile bakmadan hızlı ve uzun adımlarla geçip giderlerdi. Çok sık olmasa da bazen bir baba yanında çocuklarıyla gelir, parmağıyla açlık sanatçısını gösterir, ne olduğuna dair detaylı bir açıklama yapar, yıllar önce katıldığı;

buna benzeyen ama kıyaslanamayacak ölçüde daha etkileyici olan gösterileri anlatırdı; Çocuklarsa hayattan ve okuldan edindikleri yetersiz deneyimle bir şey anlamadan dururlardı. Gerçekten açlık onlar için ne anlama geliyordu? Ama buna rağmen çocukların yeni bir şeyi sorgulayan gözlerindeki ışık, daha merhametli zamanların geleceğini gösteriyordu. Belki de, açlık sanatçısının sıklıkla kendine söylediği gibi, yeri ahırlara bu kadar yakın olmasaydı her şey daha iyi olabilirdi. Bu durum insanların seçim yapmasını kolaylaştırıyordu. Ahırlardan gelen kötü kokulardan, hayvanların gece çıkardıkları huzursuzluklardan, yırtıcı hayvanlara taşınan çığ etlerin önünden geçmesinden, beslenme zamanı attıkları çığlıkların onu ne kadar kırıdığından ve sık sık depresyona soktuğundan bahsetmiyordu bile. Yönetime bununla ilgili şikâyetle bulunmak cesaret edemeyeceği bir

şeydi. Ne olursa olsun, aralarında nadiren de olsa kendisi için gelen birisinin olduğu bu ziyaretçi kitlesini hayvanlara borçluydu ve eğer onlara varlığını, daha doğrusu hayvanlara giden yolda bir engel olduğunu hatırlatırsa kim bilir hangi ıssız köşeye koyarlardı onu...

Küçük bir engeldi, gerçekten, gittikçe küçülen bir engeldi. İnsanlar, o günlerde bir açlık sanatçısına para ödemelerinin beklenmesinin ne kadar tuhaf olduğuna alışmışlardı ve bu farkındalıkla açlık sanatçısı kararını verdi. Olabildiği kadar, yapabileceği kadar aç kalacaktı ve yaptı da; ama artık onu hiçbir şey kurtaramazdı, yanından geçip gittiler. Aç kalma sanatını birine açıklamaya çalışın, onu yaşamayan asla anlamayacaktır. O güzel posterler kirli ve okunmayacak hale geldiler, insanlar onları yırttı ve kimse onları de-ğiş-

tirmeyi düşünmedi bile. Açlığın kaç gündür devam ettiğinin yazılı olduğu ve ilk başlarda titizlikle güncellenen ilan tahtası da uzun zamandır aynı duruyordu çünkü bu işi yapanlara artık çok sıkıcı geliyordu. Açlık sanatçısı daha önce de hayalini kurduğu gibi çok uzun süredir açlığa başarılı bir şekilde devam ediyordu, kimse kaç gündür aç olduğunu saymıyordu; dolayısıyla kendisi de dahil kimse ne kadar büyük bir şey başardığının şimdiye kadar farkında değildi. Böylece kalbi çok yoruldu. Böyle günlerden birinde, boş boş gezen birisi kafesin yanında durdu ve ilan tahtasında ki eski sayıyla dalga geçti, bunun sahtekârlık olduğunu söyledi. Bu doğuştan gelen bir kayıtsızlık ve fesatlıkla ortaya atılan en aptalca yalandı. Çünkü açlık sanatçısı kimseyi kandırmıyor dürüstçe çalışıyordu; asıl alacağı ödül konusunda kandırılan oydu.

Fakat günler geçti gitti ve bu konu da kapandı. Bir gün bir yönetici kafesi fark etti ve iyi bir iş için kullanılabilecek olan böylesine güzel bir kafesin neden içinin çürümüş samanlarla kaplı olduğunu ve boş bırakıldığını sordu. Çalışanlardan birisi üzerinde rakamların olduğu ilan tahtasını görüp açlık sanatçısını hatırlayana kadar kimse bir şey bilmiyordu. Sopalarla samanları karıştırdılar ve açlık sanatçısını samanların arasında buldular. Yetkili: “Hâlâ aç mısın? Ne zaman bırakacaksın?” diye sordu. Açlık Sanatçısı : “Lütfen beni bağışlayın.” dedi. Onu sadece kulağını kafese yaklaştıran yetkili duyabildi. Yetkili: “Tabi ki seni bağışlarız.” dedi. Parmağını alnına koyarak etraftakilere açlık sanatçısının akli durumunu anlatmaya çalışıyordu. Açlık Sanatçısı: “Her zaman açlığımı takdir etmenizi bekledim.” dedi. Yetkili yardımsever bir şekilde “Tabi ki takdir

ediyoruz.” dedi. Açlık Sanatçısı: “Ama takdir etmemeniz gerekiyor.” dedi. Yetkili: “Peki, o zaman takdir etmiyoruz. Ama neden takdir etmemeliyiz?” diye sordu. Açlık Sanatçısı: “Çünkü aç kalmak zorundayım, başka türlü­sünü yapamıyorum.” dedi. Yetkili: “Peki neden başka türlü­sünü yapamıyorsun?” diye sordu. Açlık Sanatçısı kırıl­gan başını hafifçe kaldırdı, dudaklarını sanki öpecekmiş gibi büzüştürdü ve her bir kelimenin duyulması için doğrudan yetkilinin kulağına “Çünkü damak tadıma uygun yiyecek bulamıyorum, eğer bulabilseydim, ben de sen ve diğerleri gibi doya doya yemek yerdim.” dedi. Bunlar onun son sözleri oldu. Ama bitkin bakışlarında, artık gururlu olmasa da, sağlam ve açlığa devam edeceğinin inancı hâlâ görölüyordu.

“Şimdi burayı temizleyin.” dedi yetkili ve açlık sanatçısını samanlarla birlikte gömdüler. Kafese genç bir panter koydular. Uzun zamandır yalnız kalmış bu canavarın kafesin

içinde oradan oraya sıçraması, en duygusuz olanların bile hissedebileceği bir gelişmeydi. Hayvanın hiç bir eksiği yoktu. Bakıcılar hayvanın sevdiği tüm yiyecekleri getiriyorlardı, özgürlüğünü bile özlemiş gibi görünmüyordu. Tüm istekleri anında giderilen bu asil vücut, özgürlüğü çevresinde taşıyor gibiydi. Sanki özgürlüğü dişlerinin arasına saklamıştı. Yaşamdan aldığı haz çenesinden öyle bir ateşle fışkırıyordu ki seyircilerin buna dayanabilmesi çok kolay değildi. Ama yine de dayanırlar, kafesin etrafını çevreler ve oradan ayrılmak istemezlerdi.

Sarkıcı Josephine
ve
Fare İnsanlar

Franz Kafka

Şarkıcımızın adı Josephine... Eğer onu dinlemediyseniz şarkıların gücünü bilmiyorsunuz demektir. Onun şarkılarıyla uzaklara dalmayacak kimse yoktur ki insanların tamamı müzikten hoşlanmadığı için bu oldukça önemli bir şeydir. Bize göre en tatlı müzik huzurun verdiği sakinliktir. Yaşamımız zor; gündelik hayatın sorumluluklarından sıyrılmak istediğimiz zamanlarda müzik gibi, hayatımıza uzak olan şeylerle ferahlamalıyız. Bununla ilgili pek bir şikâyetimiz de yok, asla o kadar ileri gitmeyiz. En çok ihtiyacını hissettiğimiz kurnazlığımız, bize göre en kıymetli varlığımız; müzikten akan o mutluluk hissini bir gün özlersek ki bu asla olmaz, bu kurnazlık istediğimiz her şeye ulaşmanın en kolay yoludur. Fakat Josephine farklıdır.

O müziği sever ve onu nasıl paylaşacağını da bilir, o bir tanedir, aramızdan ayrılmasıyla kim bilir ne kadar uzun bir süre müzik hayatımızdan kaybolup gidecektir.

Çoğu zaman, müziğin gerçekte bu gücü nerden aldığını düşünürüm. Sonuçta hepimiz müzik konusunda yeteneksiz; peki nasıl oluyor da Josephine'in müziğini anlıyoruz; ya da o anlamadığımızı söylediğine göre, anladığımıza inanıyoruz. En basit cevap; şarkı-ları çok güzel söylediği için, en ruhsuz olan-ların bile ona dayanamaması olurdu. Ama bu tatmin edici bir cevap değil. Eğer bu doğru olsaydı, onun şarkılarını dinleyen kim olursa olsun; ilk anda ve sonrasında onun gırtlığından çıkan sesleri, daha önce hiçbir şekilde duymadığı ve duyma yetisine sahip olmadığı, Josephine den başka hiç kimsenin bize bu hissi yaşatamayacağı gibi sıra dışı hislere kapılırdı. Ama bana kalırsa durum tam olarak

bu değil. Ben böyle hissetmiyorum ve hisse-
den kimseyi de görmedim. Kendi aramızda
Josephine'in şarkıcılığının sıra dışı hiç bir
şey yansıtmadığını açıkça kabullendik.

Tam olarak şarkıcılık mı acaba? Müzik
konusunda tüm yeteneksizliğimize rağmen,
şarkılarla ilgili belirgin geleneklerimiz var;
halkımızın tarihinde de şarkılar vardı, efsa-
nelerde bundan bahsedilir ve bazı şarkılar,
artık kimse syleyemese de, günümüze ka-
dar gelmiştir. Bu yüzden şarkılar hakkında
iyi kötü biraz fikrimiz var ve Josephine'in
yaptığı sanat bu fikre uymuyor. Tam olarak
şarkı mı acaba? Belki de sadece ıslık çalmak?
Ve tabi ki hepimiz ıslık almaya oldukça aşı-
nayız; ıslık bizim tek gerçek yeteneğimiz; ya
da yetenek değil yaşamımızın bir özelliği...
Hepimiz ıslık çalarız ve gerçekten kimse
bunu bir sanat olarak açıklamayı aklından
geçirmez. Hiç zen göstermeden ve aslında

farkında olmadan ıslık alıyoruz; en azından bana şöyle geliyor, hatta aramızdan bir ıslık çalmanın ayırt edici bir zelliğimize olduğuna dair bir fikre bile sahip değil. Bu yüzden eğer Josephine gerçekten şarkı söylemiyorsa, sadece ıslık alıyorsa ki bana göre kesinlikle öyle, dünya üzerinde herhangi birinin alıırken hiçbir çaba sarf etmeden kolaylıkla yapabileceğİ sıradan bir ıslık için yeterli olmayan gücü nedeniyle ıslık çalmanın sınırlarını zorluyorsa, durum bu şekildeyse Josephine'in sanatıyla ilgili iddia ettiğİ her şeyi rtrd ama onun yarattığİ muhteşem etki çözülmesi gereken bir bilmece olarak kalırdı.

Neyse, onun ürettiğİ şey sadece ıslık değil, eğer biraz uzakta durursanız ve onu dinlerseniz, ya da daha iyisi bağıka seslerin arasında kendinizi onun sesine odaklamaya çalışmayı denerseniz, kesinlikle kendinizi sıradan, farkedilebilir ve açıkçası kalitesinden dolayı

narin ve ince bir ıslık dinlerken bulacaksınız. Diğer taraftan, onun tam önünde durursanız, sadece ıslık duymazsınız. Sanatını anlamak için sadece onu dinlemeniz yeterli değil, onu görmeniz de gerekiyor. Her gün çaldığımız ıslık bile olsa, bunda her zamankinden farklı olmayan bir şey yapmak için, birinin kendini törenle tanıtması gibi tuhaf bir duruma şahit oluyorsunuz. Fındık kırmak gerçekten bir sanat değildir. Bu yüzden hiç kimse bir topluluğun önüne çıkıp fındık kırarak onları eğlendirmeye cesaret edemez. Ama eğer birisi bunu yapar ve işe yararsa o zaman bu iş artık sadece basit bir fındık kırma işi değildir. Ya da fındık kırma işidir ama biz bu işi çaba harcamadan o kadar kolay yapabiliyoruz ki bu sanatı önemsememiştir ve bu yeni fındık kırıcı bize fındık kırma sanatının özünü gösterir, aslında fındık kırma işini yapanın birçoğumuzdan daha beceriksiz olması du-

rumun yarattığı etki açısından yararlı bile olabilir.

Belki Josephine'in şarkılarında da aynı durum söz konusudur; kendimizde takdir etmediğimiz bir şeyi o yaptığında takdir ediyoruz. Bu arada yeri gelmişken kendisi de bu konuda bizimle tamamen aynı fikirde. Bir keresinde içimizden birisi oldukça mütevazı bir şekilde Josephine'e kendi geleneğimizde ıslığımızı çalmayı gösterdiğinde ki bu çok sık olurdu, ben de oradaydım. Ama Josephine'e göre bu kadarı çok fazlaydı. Onunki gibi ki-birli ve küstah bir gülümseme daha önce hiç görmemiştim. Bu tip dişiler açısından oldukça zengin olan türümüz açısından bile dış görünüşte oldukça mükemmel, hassas ve narin olan Josephine artık oldukça kaba görünüyordu. O muhteşem duyarlılığı sayesinde bunu hissetti ve kendine çeki düzen verdi. Neyse, bu şekilde kendi sanatıyla bizim ıslı-

ğımız arasında hiçbir ilişki olmadığını hiçbir şekilde kabul etmiyor. Aksini düşünenlere ise hakaret ediyor ya da gizli bir nefret besliyor. Bu kibir pek normal değil çünkü benim de arasında olduğum karşıt düşünceliler de en az hayranları kadar onu takdir ediyor ama Josephine sadece takdir edilmek istemiyor; kendi istediği şekilde takdir edilmek istiyor; tek başına takdir onun için hiçbir şey ifade etmiyor. Ve eğer onun tam önünde oturuyorsanız onu anlıyorsunuz, sadece uzaktan dinliyorsanız karşıt fikirde oluyorsunuz, Eğer tam önündeyseniz biliyorsunuz ki; onun çaldığı ıslık, sadece ıslık çalmak değil.

Islık çalmak düşünmeden yaptığımız alışkanlıklarımızdan olduğu için Josephine'in dinleyicilerinin de onu dinlerken ıslık çaldığını düşünmüş olabilirsiniz, sonuçta onun sanatı bize kendimizi iyi hissettiriyor ve biz kendimizi iyi hissettiğimizde ıslık çalarız;

ama dinleyenleri ıslık almaz, fareler kadar sessizleşirler. Kendi ıslığımız yüzünden uzak ve mahrum kaldığımız huzuru yaşıyormuşçasına sessiz oluruz. Bizi kendimizden geçiren onun şarkıcılığı mı? Yoksa ince, alçak sesini saran ilahi sessizlik mi? Bir keresinde Josephine şarkı söylerken küçük bir budala ıslık almaya başladı. Tam olarak Josephine'den duyduğumuz sesin aynısıydı; orada tam önümüzde tüm alıştırımlarına rağmen hala tereddütlü bir ıslık ve burada seyircilerin arasında kendini kaybetmiş, çocuksu bir ıslık; aradaki farkı anlamak imkânsızdı. Yine de tıslamalar ve ıslıklarla kızı susturduk, aslında çok gerekli değildi çünkü Josephine kendini kaybedip, olabildiğince uzattığı boynu ve gergin kollarıyla zafer ıslığını almaya başladığında, kız korku ve utançla kaçacaktı.

Bu onun her zamanki hali; en ufak bir olay, garip bir an, etraftaki bir ıtırtı, dış gıcirtısı,

aydınlatma arızası, şarkılarının etkisini arttırmak için bir fırsat onun için, aslında sağır kulaklara şarkı söylediğini düşünüyor. Coşku ve alkışlar çok fazla ama bunların onun gördüğü gibi gerçek anlamda bir algıyla ortaya konmadığını uzun zaman önce öğrenmiş. Bu yüzden her türlü rahatsızlık onun kitabına uyar. Şarkılarının duruluğuna karşı dışarıdan gelen herhangi bir şey için yapılan mücadelede, aslında onun mücadele etmesi değil, basit bir yüzleşmeyle, kalabalığı uyandırıp anlayışlı olmayı değilse bile, beğeni dolu bir saygı öğretmesini sağlıyor.

Fakat en ufak şeyler bu şekilde işine yarıyorsa, daha büyükleri neler yapar! Hayatımız çok hareketli, her gün bizi şaşırtacak bir şeyler oluyor, kaygılar, umutlar, korkular; öyle ki birinin tek başına, arkadaşlarının gece gündüz desteğini almadan, bunların hepsine katlanması mümkün değil.

Buna rağmen yine de çok zordur, bazen tek bir kişinin yükü altında binlerce omuz titrer. İşte böyle zamanlarda Josephine sıranın kendisine geldiğini düşünür, o narin yaratık özellikle göğüs kısmı kaygıyla titreyerek hazır bir şekilde bekler. Sanki tüm enerjisiyle şarkısına konsantre olmuş gibi, sanki tüm enerjisi tükenmiş, içindeki herşey, neredeyse yaşama ihtimali bile şarkısına hizmet etmemiş gibi, sanki korunmasız, terkedilmiş, sadece iyi kalpli ruhların korumasına teslim olmuş gibi, sanki soğuk bir rüzgâr estiğinde onu öldürecekmişçesine, kendinden geçmiş bir şekilde şarkılarında yaşar. Onun bu halini gördüğümüz an da, biz sözde rakipler kendi kendimize şunu söyleriz; korkunç bir çaba göstermek zorunda olsa da ısıklık bile çalamıyor, şarkıdan bahsetmiyorum bile değil şarkı söylemek bizim her zamanki sıradan ıslığımız, Bize göre böyle ama daha önce de söylediğim gibi bu kaçınılmaz bir izlenim.

Gerçekten kısacık, çabucak geçip giden bir şey. Kendimizi içtenlikle, tüm duyularımızı kapatarak, nefes bile almadan onu dinleyen kalabalığa bırakırız.

Josephine'in, hiçbir amacı olmadan oradan oraya koşuşturan halkımızı bir araya toplamak için, kafasını geriye yaslayarak, dudaklarını hafifçe açarak ve gözlerini gökyüzüne çevirerek, şarkı söylemeye hazırlandığını gösteren tavrını takınmaktan başka hiçbir şey yapmasına gerek yoktur. Bunu istediği an yapabilir; çok uzaktan görülebilen bir yer, o an tesadüfen seçilmiş gizli bir köşe farketmez, her yer aynı şekilde işe yarar. Önce şarkı söylemek istediği haberi yayılır sonra herkes oraya toplanır. Bazen her şeye rağmen engeller ortaya çıkar ama zaten Josephine bizim sıkıntı yaşadığımız zamanlarda şarkı söylemeyi tercih eder. Pek çok sıkıntı ve stres bizi farklı yollara gitmeye zor-

lar. Ne kadar istesek de Josephine'in istediği kadar hızlı bir şekilde bir araya gelmek bizim için kolay değil ve böyle durumlarda; yetersiz dinleyici olmadığında, bir süre o muhteşem tavrını takınır; sonra sinirlenir, ayaklarını yere vurur, genç bir kıza yakışmayacak şekilde küfürler etmeye başlar hatta ısırır bile. Fakat bu davranışları şöhretine zarar vermez, aşırı isteklerine son vermek yerine herkes onları gerçekleştirmek için çaba sarf eder, o farkında olmadan dinleyici getirmesi için haberciler gönderilir, dinleyiciler yaklaştığında çabuk olmalarını sağlamak için yol kenarlarına görevliler gönderilir; bunların hepsi yeterli dinleyici topluluğu sağlanana kadar yapılmaya devam eder.

Halkın Josephine için bu kadar uğraşmasının nedeni ne? Bu soru Josephine'in şarkılarıyla ilgili soru kadar cevaplanması zor bir soru. Eğer halkımız Josephine'in şar-

kılarının kayıtsız şartsız bağımlısıdır diye-
bilseydik, o soruyu unutup bu soruya dahil
edebilirdik. Ama durum o kadar basit değil,
kayıtsız şartsız bağımlılık bize çok uzak bir
durumdur; kurnazlık düşkünü, ama zarar-
sız, çocukça fısıldaşan, gevezelik eden, ses-
sizce masum dedikodular yapan bu halk asla
hiçbir şeye kolayca kayıtsız şartsız bağımlı
olmaz. Büyük ihtimalle Josephine’de bunu
hissediyor, o güçsüz boğazının tüm çabasıyla
savaştığı şey bu.

Yine de kimse bu gibi genel yargılarda çok
ileri gitmemelidir, kayıtsız şartsız olmasa da
halkımız kendini Josephine’e adamıştır. Ör-
neğin, Josephine’e gülmezler, Josephine’de
gülünecek çok fazla şey olduğunu kişisel
olarak kabul edebilirim ve doğamız gereği
gülmeye oldukça eğilimliyiz. Hayatımızda-
ki tüm sıkıntılara rağmen sakın bir kahka-
ha her zaman yuvamızda bizimledir. Ama

Josephine'e glmeyiz. Bazen halkımızın Josephine ile olan ilişkilerini, kendisine göre şarkılarıyla diğerklerinden farklı olan, bu narin ve savunmasız yaratığın onlara emanet edildiğini, ona bakmak zorunda olduklarını, anladıkları izlenimine kapılırım. Kimse bunun neden böyle olması gerektiğini bilmez, ama durumun bu şekilde olduğu gerçek. Emanet edilen bir şeye glmek söz konusu bile olmaz; glmek alınan emanete ihanet etmek olur. Aramızdaki kötü niyetli bazılarının Josephine ile ilgili yapabileceği en kötü şey ise bazen "Josephine'i görünce glmek asla mümkün değil." demeleridir.

Böylece herkes evlat edinen bir baba edasıyla, yalvarma mı rica mı belli olmayan bir şekilde kendilerine el uzatan Josephine'i koruyup kolluyor. Halkımızın böyle babacan sorumlulukları yerine getirme yetisine sahip olmadığını düşünebilirsiniz, ama gerçekte,

en azından bu durumda, bunu örnek teşkil edecek şekilde yapıyorlar. Halkın bu konuda bir bütün olarak yaptığı şeyi kimse tek başına yapamazdı. Tabi ki tek bir kişinin gücü ile halkın gücü arasındaki fark o kadar büyüktür ki, halkın onu yeterince koruması için sadece içtenlikle yakınlarında olmaları yeterlidir. Yine de Josephine ile bu konuları konuşmaya kimse cesaret edemez. “Korumanız umurunda değil.” diyecek. Ama bu bir yalanlama değil aslında karşı çıkışı çocukça bir şekilde ortaya koyduğu minnettarlığın göstergesidir ve bir babanın bunu önemsememesi gerekir.

Bununla beraber, halkla Josephine arasındaki ilişkiyle açıklamanın kolay olmayacağı başka faktörlerde var oyunun içinde. Josephine tam tersini savunuyor, kendisinin halkı koruduğuna inanıyor. Ona göre şarkıları bizi kötü politik ve ekonomik koşullardan kurtarıyor, başka bir şey yapmasa da en

azından bize dayanma gücü veriyor. Bunu bu şekilde ifade etmiyor, hiçbir şekilde bundan bahsetmiyor, zaten çok az konuşur tüm bu gevezelerin arasında sessiz kalır ama gözle-ri parlar ve aramızda ağzını kapalı tutabilen pek yoktur ama onun ağzını kapatış şeklin-den bile ne demek istediği anlaşılabilir. Kötü haberler geldiğinde, yarısı doğru yarısı yanlış pek çok gün kötü haberlerle dolu olur, hemen ayağa kalkar, genelde yorgunluktan yerlerde sürünür ama böyle zamanlarda hemen ayağa kalkar ve boynunu uzatır; bir çoban gibi fırtınadan önce sürüsünü göz önünde tutmaya çalışır. Çocukların da coşkulu zamanlarında buna benzer açıklamaları olur ama Josephine'in açıklamaları onların ki gibi yersiz asılsız değildir. Tabi ki bizi kurtarmıyor ya da bize güç vermiyor; kendinizi acı çekmeye alışkın, kendi çıkarlarını düşünmeyen, çabuk karar veren, ölümün farkında olan,

sadece içinde yaşamak zorunda olduğu per-
vasız ortamda ürkek görünen ve dahası cesa-
retli olduğu kadar üretken de olan bu halkın
kurtarıcısı olarak tanıtmak gerçekten de çok
kolay. Her ne kadar birçok kurban verilmiş
olsa da ki bu noktada tarihçiler dehşetle do-
nup kalırlar; daima kendini kurtarmak için
bir yol bulmuş bu halkın kurtarıcısı oldu-
ğunuzu söylemek çok kolay diyorum. Ve yi-
nede sıkıntılı zamanlarımızda Josephine'in
şarkılarını her zamankinden daha dikkatli
dinlediğimiz doğrudur. Üzerimizde hissetti-
ğimiz tehditler bizi daha sessiz, alçakgönül-
lü ve Josephine'in otoritesi karşısında daha
itaatkâr yapıyor. Bir arada olmaktan, özelli-
kle toplanma nedenimiz bizi sıkıntıya sokan
konudan çok uzak olduğunda birbirimize so-
kulmaktan memnunuz, sanki savaştan önce
toplulu olarak acele bir şekilde, evet acele et-
memiz gerekiyor ve Josephine bunu sık sık

unutuyor, son bir bardak barış içiyor gibiyiz. Şarkı gösterisinden çok bir toplantıya benziyor, ön taraftan gelen hafif bir ıslık dışında tamamen sessiz, hepimiz için zaman, gevezelik ederek harcanamayacak kadar değerli.

Elbette Bu tür bir ilişki Josephine'i kesinlikle memnun etmez. Belirsiz bir durumunun yarattığı sinirli tedirginliğe rağmen, kendine olan aşırı güveni gözlerini kör ediyor ve hala göremediği çok şey var ve daha fazlasını görmeye ikna etmek için çaba göstermek boşuna çünkü bu nokta da, aslında hepimizin yararına olan bir dalkavuk sürüsü iş başında, yine de Josephine şarkısını bir toplantı köşesinde, fark edilmeden, sadece şarkı söylemek için feda etmezdi ki bu gerçekten feda etmek olurdu.

Zaten feda etmek zorunda da değil, çünkü sanatının farkında olanlarda var. Temelde hâlâ başka şeylerle ilgileniyor olsak da ve ses-

sizliğimiz kesinlikle onun şarkılarından kaynaklanmasa da, birçoğumuz ona bakmıyor hatta onu görünce kafalarını yanındakinin postuna gmyor olsa da onun çaldığı ıslık-taki bir şeyin iimize işlediğini kimse inkâr edemez. Herkesin zerine sessizlik çöktüğünde yükselen ıslık, halktan bireye ulaşan bir mesaj gibidir. Ciddi kararların ortasında Josephine'in ince ıslığı; düşmanca bir dünya kargaşasının ortasındaki halkımızın talihsiz varoluşu gibidir. Ses ve herhangi bir başarı söz konusu olduğunda aslında bir hiç olan Josephine, kendisini kanıtlamak için bize doğru bir yol açar, bu şekilde düşünmek kendimizi iyi hissettiriyor. Eğer bir gün aramızdan gerçek bir ses sanatçısı çıkacak olursa; bu gibi durumlarda ona katlanamaz ve o anlamsız gösteriyi oybirliğiyle reddederdik. Josephine onu dinlememizin aslında şarkısına bir karşı çıkış olduğunu umarım farketmez.

Büyük ihtimalle bununla ilgili bazı şüpheleri var yoksa neden ısrarla onu dinlemediğimize inansın ki, ama şarkı söylemeye devam edecek, kendi ıslığını çalacak ve içindeki şüpheleri görmezden gelecek.

Ama yine de onu teselli edecek başka bir şey var, sonuçta onu, büyük bir sanatçı nasıl dinlenirse öyle dinliyoruz, gerçek bir ses sanatçısının boşa çaba harcayarak üzerimizde yaratmak istediği etkiyi, Josephine hiç çaba harcamadan yaratabiliyor. Bu muhtemelen yaşam şeklimizle ilgili.

Halkımız arasında gençlik pek bilmediğimiz, kısa bir çocukluk dönemi olarak düşündüğümüz bir şey. Zaman zaman çocuklara özel özgürlükler, özel tavizler verilmesi için talepler olur, kısa bir süreliğine rahatlamak, amaçsızca oynayıp koşturmak onların hakkı; bununla ilgili onayımız alınır ve bu isteklerin yerine getirilmesi için yardım edilir. Bu gibi ihtiyaçlar ortaya çıktığında herkes

onaylar; bundan daha kolay onaylayacağımız başka hiçbir şey yok ama yaşamımızın gerçekleri düşünüldüğünde, gerçekleştirilmesi böylesine mümkün olmayan başka hiçbir şey de yoktur. İstekleri onaylarız ve bu çerçevede denemelerde bulunuruz ama her şey çabucak eski haline döner. Bizim yaşam şeklimizde, bir çocuk birkaç adım atmayı öğrendiğinde ve etrafındaki dünyayı keşfetmeye başladığında, bir yetişkin gibi başının çaresine bakmak zorunda olduğu için, ekonomik nedenlerden dolayı dağınık yaşadığımız bölge çok geniş, düşmanlarımız çok fazla ve bizim için kurulan tuzaklar öngörülemediği için, çocuklarımızı var olma mücadelesinden uzak tutamayız. Eğer tutsaydık, bu onların zamansız sonları demek olurdu. Bu üzücü nedenler türümüzün doğurganlığıyla moral buluyor. Sayıca oldukça fazla olan her neslin bir diğeri üzerinde çok büyük baskısı var. Çocukların

çocukluklarını yaşamak için zamanları yok. Diğer toplumların çocukları özenle yetiştiriyor, küçük çocuklar için okullar açılıyor ve oradaki çocuklar, toplumların geleceği, bu okullardan sel gibi taşıyor olabilir ama uzun bir süre sonunda ortaya çıkan hala aynı çocuklar oluyor. Bizim okullarımız yok, ama halkımızın büyük bölümü olan çocuklarımız çok kısa bir zaman diliminde, ıslık çalmayı öğrenene kadar cıvıldaşır, yürümeyi öğrenene kadar kendi kendilerine yuvarlanmaya çalışırlar ve görene kadar tüm cüsseleriyle her şeyi önlerine katıp sürüklerler. İşte bizim çocuklarımız! Ve asla diğer okullardaki gibi aynı değildirler, daima, sonu gelmezsiniz, kesintisiz bir biçimde yenileri gelir ve onlardan öncekiler artık çocuk değildirler. Ama hemen arkasından telaşlı, kalabalık yüzünden ayırt edilemeyen, çocuksu pembe yüzler bir araya toplanır. Tabi ki bu her ne

kadar güzel bir şey olsa da ve diğerleri bizi bu yüzden kıskansada, çocuklarımıza gerçek bir çocukluk yaşatamıyoruz. Ve bunun getirdiği bazı sonuçlar var; günümüze kadar gelen, yokedilemez çocuksuluk hepimizin içine işlemiş durumda, en iyi özelliğimiz olan mutlak zekâmızın tam aksine bazen çocukların yaptığı gibi aptal davranışlar sergileyebiliyoruz; amaçsızca, anlamsızca, savurganca ve cömertçe bu aptal davranışları gösteriyoruz, dahası bunları sırf eğlence olsun diye yapıyoruz. Sonrasında yaşadığımız mutluluk bir çocuğun yaşadığı mutluluğun gücüyle aynı olmasa da, ondan gelen bir şeyler mutlaka vardır. Ve bu çocuksuluktan en çok fayda sağlayan Josephine'dir.

Fakat halkımız sadece çocuksu değildir, aynı zamanda erkenden yaşlanmışlardır; çocukluk ve yaşlanma bizde diğerlerinden farklı bir şekilde ilerler. Gençliğimiz yoktur

hemen yetişkin oluruz ve uzun bir süre yetişkin olarak kalırız. Bütün haldeyken güçlü ve iyimser olsak da bu durum halkımızın içine işleyen ve iz bırakan mutlak bir yorgunluğa ve umutsuzluğa yol açar. Müzikte yeteneksiz olmamız bundan kaynaklanıyor olabilir, büyük ihtimalle müzik için çok yaşlıyız, müziğin yarattığı heyecan ağırbaşlılığımıza uymuyor, yorgun bir halde onu kovuyoruz ve ıslığımızı dönüyoruz, sürekli hafif bir ıslık, bizim için en iyisi bu. İçimizden birinin müziğe yeteneği olup olmadığını kim bilebilir, eğer varsa, arkadaşlarımız karakterleri gereği daha kendilerini geliştiremeden onları baskı altına alırlar. Diğer yandan, Josephine ıslık çalmak ya da şarkı söylemek, işte adına ne diyorsa desin, onu yapabilir, bundan rahatsız olmayız, bununla yaşayabiliriz. En ufak bir çabamız olmasa da belli bir müzikal geleneği kesinlikle korumalıyız.

Fakat Josephine'in bu tip insanlara verecek çok daha fazla şeyi var. Özellikle vahim zamanlarda verilen konserlerde, onun şarkıcı yönüyle ilgilenenler genç olanlardır, dudaklarını büzüştürüp sevimli dişlerinin arasından havayı üflediğinde, ürettiği seslerin hayranlığıyla kendinden geçtiğinde, kendini yeni başarılarla teşvik etmek için her şeyi kullanan bu şarkıcıyı hayranlıkla sadece onlar izler. Açıkça görülebileceği gibi, asıl kalabalık kendi içine döner. Mücadele ve savaş aralarındaki kısa duraklamalarda, sanki herkesin tüm benliği rahatlamış, bu huzur yoksunu halka bir defalığa mahsus insanların büyük sıcak yataklarında yatma izni veriliyormuş gibi herkes hayallere dalar ve bazen bu hayallerin arasında Josephine'in ışıltısı duyulur; o cıvıladığını sanıyor biz ise sadece nefes alıp verdiğini düşünüyoruz... Ama ne

olursa olsun onun ıslığı başka bir yere değil buraya aittir, yoksa müzik beklediği doğru zamanı çok zor bulacaktır. Bu ıslıkta bizim zavallılığımıza, kısa süren çocukluğumuza, kaybolan ve bir daha bulunamayacak olan mutluluğumuza, yoğun geçen günlerimize ve onun küçük, anlaşılması güç, yok edilemez neşesine dair bir şeyler var. Tüm bunlar kocaman notalarla değil, hafif, gizli ve neredeyse kısık sesle yapılıyor. Tabi ki bu bir ıslık, başka ne olabilir ki? Islık bizim konuşma şeklimizdir, sadece bazıları ne olduğunu bilmeden tüm yaşamları boyunca ıslık çalarlar. Ama burada ıslık çalmak günlük yaşamın baskılarından bağımsızdır ve bizi de kısa bir süreliğine de olsa özgür kılar. Şu bir gerçek ki, kesinlikle bu gösterileri kaçırmak istemeyiz.

Her şeye rağmen bunun, Josephine'in bize çoğu zaman yeni güç verdiği gibi iddiaları ile

hiçbir ilgisi yok. Tabi ki bu Josephine'in dalkavukları için geçerli değil, sıradan kişiler için bu şekilde olduğunu söylüyorum. "Başka ne olabilir ki?" derler tüm küstahlıklarıyla. Özellikle de kaçınılmaz tehlike anlarında, hatta bu tehlikelere karşı yeterli ve zamanında savunma yapılmasını sağladığında, onun bir araya getirdiği bu büyük kalabalığı başka nasıl açıklayabilirsiniz? Ve maalesef bu doğru, ama özellikle de bu toplantıların düşman tarafından beklenmedik bir anda saldırıya uğrayıp dağıtıldığı ve birçoğumuzun kaçınılmaz olarak hayatını kaybettiğinde, ışıyla düşmanı harekete geçiren ve tüm bunların sorumlusu olan Josephine'in daima en güvenli yeri sahiplendiği ve taraftarları tarafından hızlı ve sessiz bir şekilde ortadan kaybolan ilk kişi olduğunu eklediğinizde Josephine'in şöhretine katkısı olduğunu söylemek oldukça zor. Fakat derinlerde bir

yerde herkes bunu biliyor ve buna rağmen Josephine yeniden gücünü toplayıp şarkı söylemeye başladığında ilk fırsatta koşarak ona gidecekler. Buradan Josephine'in herkesin hayatını tehlikeye soksa bile affedileceği, istediği her şeyi yapabileceği ve kanunlardan bile üstün olduğu sonucuna ulaşabilirsiniz. Eğer böyle olsaydı Josephine'in iddiası anlaşılabilirdi, gerçekten de belirli bir ölçüde halkın yasalara aykırı olarak ona verdiği bu özgürlüğü, kimseye verilmeyen bu olağanüstü hediye, halkın gerçekten Josephine'in de söylediği gibi onu anlamadığını kabul etmesi, onun sanatını çaresizce takdir etmesi ve değersiz görmesi, onda neden oldukları acının telafisi için umutsuzca çabalamaları olarak görebilirsiniz. Ve nasıl ki Josephine'in sanatı onların algılarının ötesindeyse, onun kişiliği ve isteklerini de kendi otoritelerinin ötesinde tutuyorlar. Bu yapılan doğru değil. Belki

bireysel olarak herkes kendisini Josephine'e kolayca teslim edebilir ama toplu halde kendilerini koşulsuz kimseye teslim etmedikleri için ona da teslim etmezler.

Sanat kariyerinin başladığı andan beri Josephine şarkıcılığının hatırına her türlü işten muaf olmak için uğraşüyor. Varoluş çabamızla ilgili her şeyde, onun günlük besinleriyle ilgili üzerindeki yükü herkes üzerine almıyordu. Bu konuda hevesli olanlar ki böyleleri vardı, bu isteğin ve bunu düşünme yetisine sahip zihnin tuhaflığı yerine, bu isteğin doğal ve haklı olduğu sonucuna ulaşabilirdi. Ama halkımız farklı sonuçlara ulaşıyor ve bu istekleri sakince reddediyor. Ayrıca bu istekler için ortaya koyduğu nedenleri çürütmek için de fazladan çaba harcamıyorlar. Örneğin, Josephine yaptığı işlerin zorluluğunun sesine zarar verdiğini belirtir, yaptığı işin zorluğu şarkıcılığın yanında hafif kalsa da,

şarkı söyledikten sonra yeterince dinlenip yeni şarkı için gereken gücü toparlamasına yetecek dinlenme fırsatından mahrum kaldığını, şarkı söylediğinde tamamen tükenmiş olduğunu ve bu şartlar altında şarkıcılığın zirvesine asla ulaşamayacağını söyler. Herkes onu dinler ama ciddiye almaz. Etkilemesi çok kolay olan bu halk bazen hiçbir şekilde etki altına alınamaz. Bazen o kadar sert reddederler ki Josephine afallar. Razı olmuş gibi görünür işlerini yapar, elinden geldiği kadar şarkı söyler, ama sadece bir süreliğine, sonra yeni bir güçle mücadeleye yeniden başlar ve gücünün sınırı yok gibidir.

Şu gayet açık ki Josephine istediği her şeyi elde etmeye çalışmıyor. Mantıklı biridir, çalışmaktan korkmaz, aslında çalışmaktan korkmanın ne olduğuna dair hiçbir fikrimiz yok, eğer istekleri kabul edilse kesinlikle öncekinden farklı bir yaşam sürdürmeyecek,

alışmak şarkısına zarar vermeyecek ve büyük olasılıkla şarkısı da daha güzel olmayacak, bu yüzden o sadece sanatının, ağlar boyunca, daha önce ki tüm bilinenleri açan kesin bir farkındalıkla tanınmasını istiyor. Belki de daha en baştan saldırılarının yönünü değiştirmeliydi, belki de şimdi hatasını görüyor ama artık geri çekilemez, geri çekilmesi kendine haksızlık yapması demek, şimdi bu istekle yoluna devam etmeli ya da lmeli.

Eğer gerçekten söylediği gibi düşmanları olsaydı, bu mücadeleyi zevkle seyreder ve parmağını bile kıpırdatmazdı ve zaman zaman ona itiraz eden birileri olsa bile, hiçkimse bu mücadeleden zevk almaz çünkü böyle bir durumda halk, çok nadir görülen soğuk, yargılayan bir ifade takınır. Bu gibi durumlarda bu ifadeyi onaylayan birileri olmasına rağmen, günün birinde halkın kendi-

lerine de bu soğuk duruşu sergileyebilecekleri düşüncesi zevk alma fikrini akıllarından hemen uzaklaştırır. Onların itirazlarıyla Josephine'in istekleri aynıydı, sorun bunlar değildi; sorun halkın kendi içlerinden birine karşı anlayışsız olmasıydı. Üstelik bir baba şefkatiyle hatta baba şefkatinden fazlasıyla ilgilendikleri birine karşı bu kadar anlayışsız davranmalarıydı sorun.

Eğer halkın yerinde tek bir kişi olsaydı, bu itaate bir son vermek için, ne pahasına olursa olsun itaatinin son bulmayacağına olan inancıyla, Josephine'i olabildiğince şımartıp onun sürekli daha çok şey istemesini sağlayacak kadar gereğinden fazla boyun eğip dönüm noktasına geldiğinde bu konuyu nihayete erdireceğini düşünebilirsiniz. Kısacası, bu doğru çünkü uzun zamandır böyle ve kesin reddedişle çözüldü. Şu anda kesinlikle bu şekilde değil çünkü halkın böyle taktiklere

ihtiyacı yok. Josephine'e olan saygıları gerçek ve kanıtlanmış ve Josephine'in isteği o kadar büyüktü ki küçük masum bir çocuk bile bunun nasıl sonlanacağını size söyleyebilirdi. Yine de bu tür şüpheler Josephine'in konuyla ilgili düşüncelerinde rol oynayabilir ve reddedilen şarkıcının çektiği acıyı arttırabilirdi.

Fakat bu tarz şüpheleri olsa bile, onların kendisini mücadeleden korkarak uzaklaştırmasına izin vermezdi. Son zamanlarda iyice yoğunlaştı, şimdiye kadar sadece kelimelere döküyordu ama artık kendine göre daha etkili olduğunu düşündüğü, bize göre ise onun için tehlikeli olan diğer silahları kullanmaya başladı.

Halkın geneli Josephine'in yaşlanmaya başladığı için bu kadar ısrarcı olduğuna inanıyor, sesi artık güçsüzlük belirtileri veriyor ve onun fark edilmek için vereceği son savaş

başlamış gibi görünüyor. Ben buna inanmıyorum. Eğer bu doğru olsaydı Josephine kendisi olmaktan çıkardı. Onunda gördüğü gibi sesinde zayıflık ve yaşlanma yok, Bir şey istiyorsa bu dış faktörlerden değil, içgüdülerden kaynaklanıyor demektir. Biraz alçakta olduğu için değil, zaten zirvede olduğu için en yüksekteki taca uzanıyor. Eğer gücü yetseydi o tacı daha da yükseklerle koyardı.

Ne olursa olsun, dışarıdan gelen zorlukları küçümseyen tavrı onun en aşağılık yöntemleri kullanmasını engellemiyor. Ona göre haklı iddiası şüphe götürmez, bu yüzden ona nasıl ulaştığının bir önemi yok; özellikle de tüm onurlu yöntemlerin başarısızlığa mahkûm olduğu bu dünyada... Belki de bunun bir nedeni de hakları için verdiği savaşın yönünü şarkılarından daha değersiz bir yöne çevirmesidir. Taraftarları, Josephine'in söylediklerini etrafa yayıyorlar; bu söylenti-

lere göre Josephine şarkı konusunda o kadar yetenekli hissediyormuş ki onu dinleyen herkes, tümüyle ona karşı olanlar da dahil, şarkılarını dinlerken gerçekten mutlu olacakmış; Bu mutluluk kendi algıladıkları türden değil, Josephine'in uzun zamandır hasretini çektiği mutlulukmuş. Ardından da şunu ekliyormuş; yüce olanı alçaltıp, alçaktakini yüceltemeyeceğine göre her şey olduğu gibi kalmalıymış. Bununla birlikte; çalışmaktan kurtulmak için verdiği mücadele söz konusu olduğunda durum tamamen farklı, şarkısı için yaptığı bir mücadele gibi görünse de, şarkılarının değerli gücünü kullanmıyor, bu yüzden başvurduğu her yöntem yeterince iyi görünüyor.

Böylece, eğer istekleri yerine getirilmezse, Josephine'in şarkılarındaki koloratur bölümleri kısaltmayı düşündüğü dedikoduları yayıldı. Koloratur'un ne olduğuna dair bir

fikrim yok, onun şarkılarında koloratura dair bir şey fark etmedim hiç. Ama Josephine bu parçaları kısaltmayı düşünüyordu, şimdilik onları ortadan kaldırmayacak sadece kısaltacak. Söylenenlere göre tehdidini gerçekleştirmeye başlamış ama ben kendi adıma onun performansında bir değişiklik farketmedim. Halk, koloratordan hiç bahsetmeden, her zamanki gibi bir bütün olarak onu dinledi ve Josephine'in isteklerine karşı olan tavır da değişmedi. Bu arada Josephine'in görünüşündeki çekicilik bazen onun düşünme biçiminde de kaçınılmaz bir biçimde var. Örneğin; bu gösteriden sonra koloraturla ilgili verdiği karar çok sert olmuş gibi, gelecek sefere şarkılarını koloratur bölümlerle birlikte bir bütün olarak söyleyeceğini duyurdu. Ama gelecek konserden sonra bunu tekrar düşündü, artık o muhteşem uzun koloratur parçalara son veriliyordu. Josephine lütfedip

aksi yönde bir karar alana kadar geri dönme-
yeceklerdi. Halk bu açıklamalara, kararlara,
değişen fikirlere, derin düşüncelere dalmış
bir yetişkinin çocuğunun gevezeliklerine
göstereceği ilgi kadar iyi niyetli ama az ilgi
gösterdi.

Diğer yandan, Josephine asla vazgeçmi-
yordu. Örneğin geçen gün, çalışırken ayağını
yaraladığını ve bunun şarkı söylerken ayak-
ta durmasını zorlaştırdığını iddia etti. Bu
yüzden şarkılarını ve gösterilerini kısaltmak
zorundaydı. Topallamasına ve taraftarları-
nın kendine yardım etmesine izin vermesine
rağmen kimse onun gerçekten yaralandığına
inanmıyor. Her ne kadar onun küçük bed-
ni özel bir hassasiyete sahip olsada, hepimiz
çalışan insanlarız ve Josephine'de bizden
biri. Eğer bedenimizdeki her bir sıyrık için
topallamaya kalkışsaydık, tüm halk sürekli
topallardı. Her ne kadar etrafta bir sakat gibi

dolaşsa da, görünümünü her zamankinden daha acınası bir hale getirse de, halk gösterinin kısaltılmasından rahatsızlık duymadan, onu eskisi gibi minnettarlık ve zevkle izliyor.

Sonsuza kadar topallayamayacağına göre, başka bir şey tasarlar. Yorgunluğunu, sıkıntısını, kırılganlığını bahane eder. Böylece konserlere şimdi bir de drama eklendi. Josephine'in arkasındaki taraftarları şarkı söylemesi ve onunla birlikte şarkı söylemek için ona yalvarıyorlar. Şarkı söylemeyi çok isterdi ama gerçekten yapamıyor. Teselli ediyor, övülüyor, şarkı söylemesi için önceden ayarlanmış yere kucakta taşıyor. Sonuç olarak, esrarengiz gözyaşları arasında teslim oluyor. Son bir istekle şarkı söylemeye çalışıyor, başlamak üzereyken yorgun, kolları artık öne doğru uzanmıyor, cansız bir şekilde sanki kısılmışlar gibi vücudunun iki yanında sallanıyorlar, bu şekilde tekrar başlama-ya çalışıyor ama yine yapamıyor, bu istemsiz

bir şekilde sallanan kafasından belli oluyor ve gözlerimizin önünde yere yığılıyor. Ama sonra her şeye rağmen ayağa kalkıyor ve bana göre her zaman söylediğinden farklı olmayan bir biçimde şarkı söylemeye başlıyor. Eğer ince nüansları fark edebilecek kadar iyi bir kulağa sahipseniz, şarkılarında hafif bir ajitasyon farkedebilirsiniz. Ve bunun sadece şarkılara faydası var. Gösterinin sonunda öncekinden daha az yorgun olur. Sağlam adımlarla, acele acele koşuşturmasını bu şekilde adlandırabilirsiniz, taraftarlarından gelen yardımları reddederek ve kendisine saygıyla yol açan kalabalığı soğuk gözlerle inceleyerek süzülür gider.

Son zamanlarda vaziyet bu şekildeydi, ama onunla ilgili son gelişme şarkı söylemesi için beklendiği bir zamanda ortadan kaybolması oldu. Onu aramak için sadece taraftarları değil birçok kişi gitti. Ama çabalar boşunaydı. Josephine ortadan kaybolmuştu.

Şarkı söylemek istemiyordu. Hatta şarkı söylemesinin istenmesini bile istemiyordu. Bu sefer bizi tamamen terk etmişti.

O zeki yaratığın böylesine yanlış bir hesap yapması çok garip. Öyleki bunu hiç hesaplamadığını, kaderi tarafından zorla sürüklendiğini ve bunun bizim için oldukça üzücü olduğunu düşünebilirsiniz. Şarkıdan uzaklaşan, kalplerimizde ve akıllarımızda kurduğu gücü yok eden kendisi. Kalplerimiz ve düşüncelerimizle ilgili bu kadar az anlayışa sahipken böyle bir gücü nasıl kazanabildi? Saklanmaya ve şarkı söylemeyi reddetmeye devam ediyor. Ama sakın ve görünüşe bakılırsa hiç hayal kırıklığı yaşamayan, bu topluluk, yaşananlar aksini gösterse de, her zaman hediye veren, Josephine de dahil hiç kimseden hediye almayan bu halk, kendi yolunda gitmeye devam ediyor.

Ama Josephine için işler daha da kötüye gidiyor. Yakın bir zamanda son ışığını ça-

lıp tamamen susacak. O, Halkımızın sonsuz tarihinde küçük bir bölüm ve onun kaybının üstesinden geleceğiz. Bizim için kolay olmayacak; bu sessizlik içindeki topluluğu bir araya toplamak nasıl mümkün olabilir? Josephine varken bile sessiz değillermiydi? Onun gerçek ışığı anısından çok daha sesli ve canlımlı olacak? Halkımızın Josephine'in şarkılarına büyük bir bilgelik göstererek değer vermesinin nedeni de onun şarkılarının bu şekilde yok olmayacağını düşünmeleri değil mi?

Böylece, belki de özleyeceğimiz çok fazla bir şey yoktur. Ama Josephine kendisine göre seçilmişlere bahşedilen bir şey olan dünyevi acılardan kurtulup, mutlulukla halkımızın kahramanlarından oluşan sayısız kalabalığın arasında dolaşacak ve tarihimizi kaydetmediğimiz için kısa bir sürede tüm kardeşleri gibi terkedilecek, yüceltilecek ve unutulacak...

FRANZ KAFKA AÇLIK SANATÇISI

Çünkü oradaki herkes bilirdi ki; "Açlık Sanatçısı" bu süre boyunca hiçbir koşul altında, zorla bile olsa tek bir lokma dahi yemezdi, sanatı bunu ona yasaklardı. Tabi ki her gözlemci bunu anlayamazdı; bazen görevlerini ihmal eden gece gözlemcisi grupları olurdu, bilinçli olarak ondan uzak bir yerde oturur ve açlık sanatçısının bunu fırsat bilerek bir şeyler yiyeceğine kesin gözle baktıklarını açıkça belli ederek, kâğıt oyunu oynarlardı. Başka hiçbir şey açlık sanatçısına bu gözlemciler kadar işkence edemezdi...

Kafka'nın 1922 de yazdığı bu kitap dört hikâyeden oluşur. Bunlardan kitaba adını veren "Açlık sanatçısı" hikâyesi; azalan ilgiye rağmen sanatını sürdürmeye çalışan bir sanatçının ironik yolculuğudur. Sanatını bir kafesin içinde icra eder ve açlığından şüphe eden insanları ikna etme çabası ile çırpınır durur.

Tutku

Sipariş için:
Tel: (555) 996 78 95

ÖZEL FİYAT
6,95 TL

~~13 TL~~